

MAGYAR BANKSZÖVETSÉG

BESZÁMOLÓ

A MAGYAR BANKSZÖVETSÉG 2009. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

BUDAPEST, 2010. MÁJUS

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	4
I. A GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATOK ALAKULÁSA	6
1. A VILÁGGAZDASÁG HELYZETE 2010 ELEJÉN.....	6
3. A MAGYAR BANKSZÉKTOR HELYZETE 2009-BEN.....	14
II. NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: BANKSZABÁLYOZÁS, BANKFELÜGYELET	20
1. A PRUDENCIÁLIS SZABÁLYOZÁS MEGERŐSÍTÉSE	20
2. A NEMZETKÖZI PRUDENCIÁLIS FELÜGYELET HATÓKÖRE ÉS HATÁRAI.....	22
3. VÁLLALATIRÁNYÍTÁS, KOCKÁZATKEZELÉS, ÁTLÁTHATÓSÁG, SZÁMVITELI GYAKORLATOK	24
4. EURÓPAI BANKFELÜGYELETI BIZOTTSÁG (CEBS).....	25
5. AZ EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ BANKFELÜGYELETI BIZOTTSÁGA	27
III. SZABÁLYOZÁSI, SZAKMAI KÉRDÉSEK.....	28
1. A BANKSZÉKTOR TEVÉKENYSÉGÉT MEGHATÁROZÓ JOGSZABÁLYOK, INTÉZKEDÉSEK.....	28
1.1 A válság miatt nehéz helyzetbe került hiteladósokat támogató lépések, intézkedések	28
1.2 A bajba jutott hiteladósok védelmében a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályairól szóló 12/2003.(I.30.) Korm. rendelet módosítása	29
1.3 Egyoldalú szerződés-módosítás	29
1.4 Magatartási kódex	29
1.5 A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII törvény	30
1.6 A körülmények között lakossági hitelezésről szóló rendelet.....	30
1.7 Hitelintézési törvény – a közvetítői tevékenység szabályozása.....	30
2. EGYÉB SZABÁLYI VÁLTOZÁSOK ÉS JOGSZABÁLY MÓDOSÍTÁSOK.....	31
2.1 A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének hatékonyabbá tételéhez szükséges törvénymódosításokról szóló 2009. évi CXLVIII. törvény	31
2.2 2009. évi LI. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról.....	32
2.3 A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény módosítása.....	33
2.4 A pozíciólezáró nettósítás.....	33
2.5 Magánszemélyek adósságrendezési eljárása	34
2.6 A hosszú távú megtakarítások ösztönzése	34
2.7 A követeléskezelés törvényi szabályozásának szükségessége.....	35
2.8 A csoportos keresetindítás törvényi szabályozása.....	35
2.9 Az új Polgári Törvénykönyv előkészítése	35
3. PÉNZFORGALOM.....	36
3.1 A pénzforgalommal kapcsolatos törvényalkotás	36
3.2 Az interchange díjak és a kereskedői jutalék törvényi szabályozása.....	37
3.3 Az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszer (EFER).....	37
4. A GVH-INTERCHANGE VIZSGÁLAT LEZÁRÁSA	38
5. A KÖZPONTI HITELINFORMÁCIÓS RENDSZERRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT.....	38
6. ADATSZOLGÁLTATÁS	38
6.1 A betétbiztosítás változása, a biztosított betétekre vonatkozó hitelintézési adatszolgáltatás.....	38
6.2 Fogyasztóvédelmi célú adatszolgáltatás a PSZÁF felé.....	39
IV. BANKSZÖVETSÉGI MUNKACSOPORTOK, MUNKABIZOTTSÁGOK, RENDEZVÉNYEK, KAPCSOLATOK.....	40
1. BANKSZÖVETSÉGI MUNKABIZOTTSÁGOK, MUNKACSOPORTOK	40
1.1 Bankbiztonsági Bizottság	40
1.1.1 IT Biztonság (ITB) Munkacsoport.....	40

1.1.2 Fizikai Biztonsági Munkacsoport.....	40
1.2 Újjáalakult a Compliance Bizottság	41
1.3 Work-out munkabizottság.....	41
1.4 A bírósági végrehajtók és a bankok közötti elektronikus kommunikációval foglalkozó munkabizottság.....	41
1.5. Közvetítői munkabizottság.....	42
1.6 Megalakult a Hitelintézeti Adatszolgáltatási Szakértői Csoport (HASZ)	42
1.7 Kommunikációs Munkabizottság	42
1.8 Megalakult a Közraktározási Munkacsoport	43
1.9 KKV Munkacsoport.....	43
1.10 Agrár Munkacsoport	44
1.11 A Bankszövetség és a Magyar SEPA Egyesület (BSZ-MSE) közös munkacsoportja.....	44
1.12 A Fizetési Rendszer Tanács (FRT) határozatának Bankszövetségi vonatkozásai.....	44
1.13 Adózási munkacsoport (AMCS).....	45
2. KONFERENCIÁK, KEREKASZTALOK.....	45
2.1 Konzultáció az e-pénz hazai bevezetéséről	45
2.2 Direkt marketing.....	45
2.3 Békéltető testületek.....	45
2.4 Nemzetközi Konferencia a folyószámlára vonatkozó uniós bankváltási önszabályozásról	46
2.5 Konferencia a gazdasági válság pénzügyi beszámolókra gyakorolt hatásáról.....	46
2.6 Konferencia a hitelintézetek tevékenységét érintő 2010 évi adóváltozásokról	46
2.7. Konferencia az új pénzforgalmi szabályozásról és a hatósági átutalások lebonyolításáról.....	47
2.8 Előadás a könyvvizsgálói jelentésekről.....	47
2.9 Konzultáció a felsőoktatási intézmények finanszírozásáról	47
3. KÜLFÖLDI BANKÁR KLUB.....	48
4. A BANKVEZETŐK KARÁCSONY ELŐTTI ÖSSZEJÖVETELE.....	48
5. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	48
5.1 Kapcsolat a Banki Hitelkárosultak Egyesületével.....	48
5.2 Kapcsolat a Magyar Hitelszövetséggel.....	48
5.3 Találkozó az adatvédelmi biztos munkatársaival	49
V. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK	49
1. AZ EURÓPAI BANKFÖDERÁCIÓ BIZOTTSÁGAI	49
1.1 Lakossági Bankszolgáltatások Bizottsága.....	49
1.2 Pénzforgalmi Bizottság	50
1.3 Pénzmosás és csalás elleni Bizottság.....	51
1.4 Fizikai Biztonsági Munkacsoport	51
1.5 Számviteli Bizottság	51
1.6 Jogi Bizottság	52
1.7 Szociális Ügyek Bizottsága.....	53
1.8 Kommunikációs Bizottság	53
MELLÉKLET	55
1. SZ. MELLÉKLET.....	55
ELNÖKSÉGI ÜLÉSEK	55
2. SZÁMÚ MELLÉKLET.....	59
A MAGYAR BANKSZÖVETSÉGBEN MŰKÖDŐ MUNKACSOPORTOK ÉS MUNKABIZOTTSÁGOK.....	59

BEVEZETŐ

A Bankszövetség tevékenységét 2009-ben alapvetően a válságból adódó rendkívül összetett teendők határozták meg. A válság közvetlen hatásai egyrészt megnyilvánultak a külső finanszírozási források beszűkülésében, az elérhető források drágulásában, a kockázaterékenységi alapvető megváltozásában, másrészt a válság reálgazdasági hatásai (csökkenő termelés, értékesítési nehézségek) miatt a banki ügyfelek fizetőképessége és fizetőkészsége, s ennek hatására a banki portfólió minősége romlásában, ami tovább csökkentette a bankok kockázattvállalási hajlandóságát. A forint árfolyamának 2009 év eleji gyengülése – a devizahitelek drágulása – különösen a lakossági szektorban, komoly fizetőképességi problémákat hozott felszínre, s nyilvánvalóvá tette, hogy az előző évek fogyasztói hitelezési gyakorlata nem folytatható; a háztartások egy része túlzott mértékben vett fel hiteleket. A válság közvetlen hatásai összekapcsolódtak azzal, hogy a fogyasztóvédelem terén az Európai Unió és a nemzeti kormányok is folyamatosan, részben direktívákkal, jogszabályokkal, részben politikai nyomással szorgalmazzák az elmúlt évek, évtizedek fogyasztóvédelmi kérdéseinek gyökeres újragondolását (pl. egyoldalú szerződésmódosítás, ügyfél tájékoztatás, előtörlesztési díj, stb.). Mindemellett a harmadik legnagyobb feladatcsoport 2009-ben a pénzügyi szektor szabályozási keretei lényeges módosulásának az adaptálása, implementálása volt.

A múlt évi munka legfontosabb területeiből a következőket kell kiemelni (részleteiben a következő fejezetekben érintjük ezeket a kérdéseket):

- az **egyoldalú szerződésmódosítás** újraszabályozása (a Hpt. 210.§-ának egy végrehajthatatlan, az ügyfeleknek és a bankoknak is roppant terhes módosítása), majd az ezt felváltó Magatartási Kódex, és a Hpt. újabb módosítása;
- az ügyfelek fizetőképességének fenntartását segítő banki megoldások, megállapodások és törvényjavaslatok kidolgozása;
- a kártyás fizetéseknél a bankközi jutalék tárgyában indított GVH vizsgálat;
- a Bankszövetség Elnöksége megtárgyalta és elfogadta a lakossági bankszámlák közötti bankváltás megkönnyítéséről szóló **6/2009. számú Ajánlást**, amelyhez csatlakozott az üzletágban érdekelt bankok túlnyomó többsége. Ezzel teljesítettük közös vállalkásunkat az európai bankokkal. A csatlakozó bankok 2009. november 1-jétől kezdődően vállalják, hogy a lakossági forint folyószámlák tekintetében az ügyfél bankváltási szándéka esetén „egyablakos” ügyintézészt biztosítanak a rendszeres átutalási megbízások és a csoportos beszedési megbízások egyik számláról a másikra történő átvitele tekintetében.
- komoly szakmai viták után született meg az EU fogyasztói hiteldirektívájának hazai implementálását célzó törvény, továbbá a körültekintő hitelezést célzó kormányrendelet;
- az Országgyűlés az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló T/10999. számú törvényjavaslatot egy, a szavazás napján, a hárszabállyal ellentétesen benyújtott képviselői módosító indítvány támogatásával az előterjesztő Pénzügyminisztérium ellenében olyan tartalommal fogadta el, amely maximálja a **bankok közötti interchange díjak és a kereskedői jutalékok** mértékét. A szabályozás a szerződési szabadság, és a piacgazdaság elvét sérti.

Miután az Országgyűlés a zárószavazást közvetlenül megelőzően benyújtott módosító indítványt – figyelmen kívül hagyva annak megalapozatlanságát – elfogadta, a Magyar Bankszövetség a köztársasági elnököt kérte arra, hogy az elfogadott törvényjavaslatot

- ne írja alá. A MasterCard és a VISA Europe magyarországi képviselője ugyancsak a köztársasági elnökhöz fordult előzetes normakontrollt kérve. A törvény azonban 2009. évi CL. számon kihirdetésre került. Ezt követően azonban a PM-mel együttműködve sikerült olyan kompromisszumos megoldást találni, és az elfogadott, de hatályba még nem lépett törvényt módosítani, amely elfogadható volt;
- a kormány a válságkezelő csomag keretében radikális mértékben csökkentette **az állami lakástámogatások körét és mértékét**. A Bankszövetség – tagintézményei kezdeményezésére – több ügyben is kérte a jogalkotó állásfoglalását a kormányrendelettel rosszul szabályozott kérdésekben, de ezek közül is kiemelkedett a lakásépítési kedvezményt (LÉK/szocpol) megelőlegező banki kölcsönnek hibás előírása a rendeletben. Az új szabályozás a bankra terhelte az ügyfélhibából feleslegesen kifizetett állami pénzeket, de annak az ügyféltől való beszédésére nem állapított meg részletes szabályokat. A Bankszövetség a jogalkotónak írt levélben tiltakozott e módszer ellen, s konkrét szövegjavaslatot téve kérte a bankok számára méltatlan jogszabály módosítását;
 - a Bankszövetség már huzamosabb ideje szorgalmazta a pénzügyi szektorban dolgozó közvetítők (ügynökök) tevékenységének szabályozását. A PSZÁF júniusban konzultációt tartott **a pénzügyi piacokon működő közvetítők** egységes tevékenységi szabályozásának alapelveiről. A közvetítői rendszerre vonatkozó szabályokat – amelyek előkészítésében kiemelkedő szerepe volt a Bankszövetség szakértői munkacsoportjának – az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2009. évi CL. törvény Hpt-t módosító rendelkezéseibe illesztették.

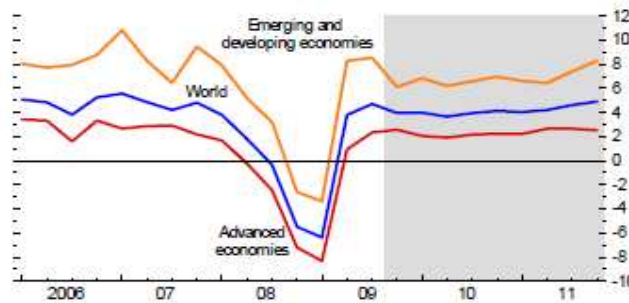
I. A GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATOK ALAKULÁSA

1. A világgazdaság helyzete 2010 elején

A pénzügyi válságot követő erőteljes globális reálgazdasági visszaesés 2009 első félévében érte el mélypontját. A megindult növekedés azonban törékeny, a fejlett országokban csak az állami élénkítő csomagok hatására következett be, ami gazdaságpolitikai csapdát is jelenthet: választani kell az eladósodottság csökkentése és a növekedésösztönzés között.

Az elmúlt 70 év legsúlyosabb recessziója után, a termelés és a kereskedelem is újra növekedésnek indult. Az IMF szerint a világgazdaság lassan magához tér, de árnyalja a képet, hogy elsősorban a feltörekvő térségek országai húzzák felfelé a növekedést, a fejlett régió csak lassan mozdul előre. A G20-ak GDP-hez viszonyított államháztartási hiánya a 2009-ben átlagosan 9% körül alakult, államadósságuk 100-120%-ra emelkedett. A január legvégén megjelent World Economic Outlook-ban a Valutaalap felfelé módosította korábbi előrejelzését, a világgazdasági növekedést 2010-ben 3,9%-ra, 2011-ben 4,3%-ra várja. Miközben a fejlett régiókban 2010-ben csak 2% körüli növekedéssel számol (USA 2,7%, Németország 1,5%, Franciaország 1,4%, Nagy-Britannia 1,3%, euró-zóna 1%, Japán 1,6%), addig a feltörekvő térségekben 6%, azon belül például Kínában 10%, Indiában 7,7%, Oroszországban 3,6%, Brazíliában 4,7%, Közép-kelet Európában 2% bővülést prognosztizál.

1. sz. ábra A világgazdasági növekedés alakulása

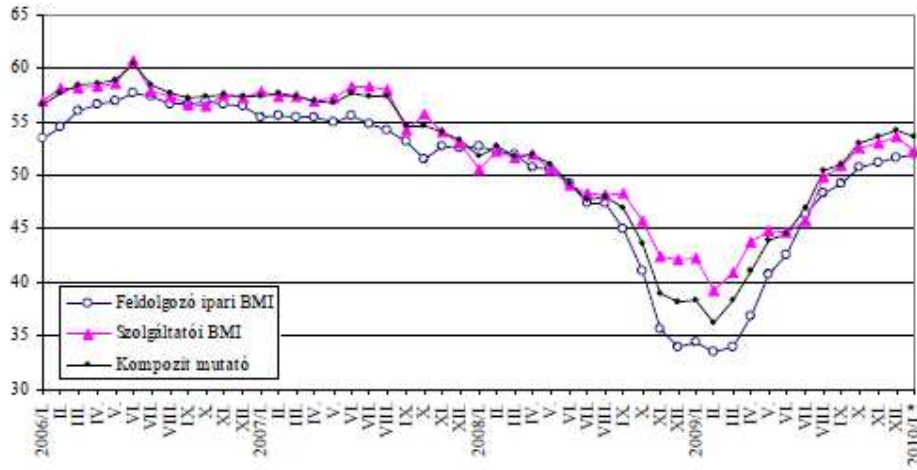
Forrás: IMF

Miközben 2009-ben több mint 12%-kal esett vissza az áruforgalom a világban, 2010-re közel 6%, 2011-re több mint 6%-os bővülést jelzett előre az IMF. Az energiahordozók árainak jelentős növekedésére lehet számítani (olaj 22%), a fogyasztói áraknál a fejlett régióban alig 1%, a szegényebb országokban 6% fölötti növekedés várható. Lassan javuló hangulatot, szerény mértékű élénkülést mutatnak az euró övezet országainak beszerzési indexei.

A fejlett régiókban, valamint néhány erősen érintett fejlődő országban, a javulás ellenére még mindig igen törékeny a *pénzügyi stabilitás* az IMF szerint. A javuló gazdasági kilátások, csökkenő makrogazdasági kockázatok, valamint kedvezőbb monetáris és fiskális kondíciók hatására a hitel- és piaci kockázatok csökkentek, ugyanakkor nincsenek túl a pénzügyi rendszer rendbehozatalán, még mindig érezteti hatását a válság, és mellette megjelentek új kockázatok is (elsősorban az államok erőteljes eladósodottsága). Ezzel egy időben néhány nagy, feltörekvő piacgazdaság erőteljes növekedésnek indult, ami nyomást gyakorol az

eszközárak és az árfolyamok növekedésének irányában. Megugrott a részvényekbe és ingatlanokba fektetett pénzösszeg, ami árbuborékot okozhat.

2. sz. ábra Az euró övezet beszerzési menedzserindexeinek alakulása

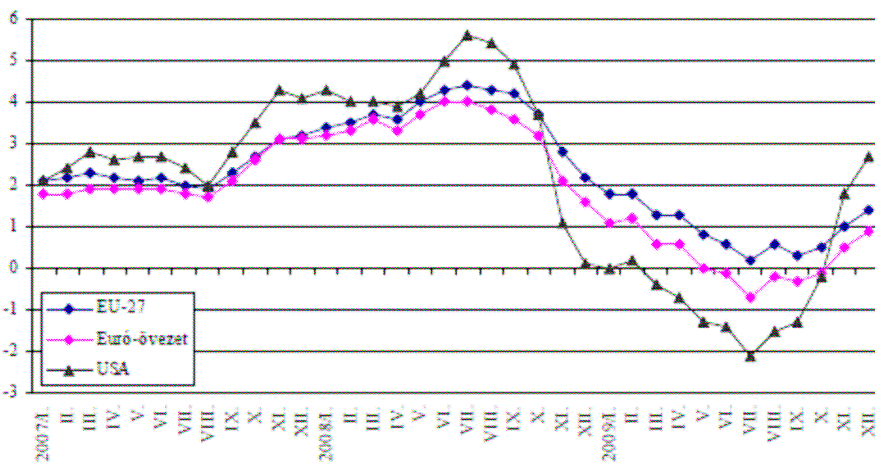

Forrás: Ecostat

Ami az inflációt illeti, 2009 közepén megállt az áremelkedés lassulása az USA-ban, félév alatt 5%-pontot nőttek az árak, míg az EU-27-ben 2%-pontot. Ez az optimális és historikus árszintemelkedéshez közeli érték (USA 3%, EU 2%), feltehetően ennél az árszintemelkedésnél legkisebb a relatív árszóródás, ezért preferálják az inflációnak ezt az ütemét a gazdasági szereplők.

3. sz. ábra

A fogyasztói árindex alakulása az euróövezetben és az USA-ban

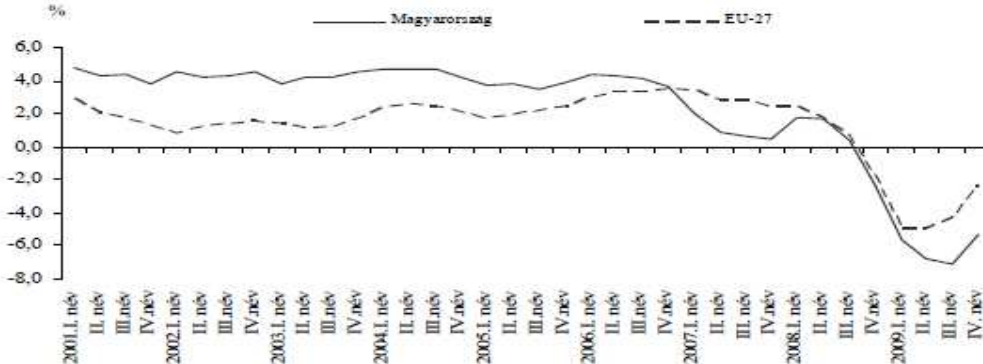
Forrás: Eurostat, Bureau of Labour Statistics

2.) A magyar gazdaság helyzetének alakulása 2010-ben, a válság nyomán

2.1 GDP alakulása

Az GDP 6,3%-kal zsugorodott 2009-ben (az év utolsó negyedében 5,3%-kal). 2010-re a továbbra is alacsony belső, illetve csak enyhén javuló külső kereslet nyomán 0-1% körüli növekedést prognosztizálnak, az élénkülés az év második felében várható. 2009 második felétől lassú javulást mutató globális növekedés hatásai már Magyarországon is kezdik éreztetni hatásukat, a gazdaság csökkenésének üteme lassult.

4. sz. ábra A GDP volumenváltozása Magyarországon és az EU-27-ben

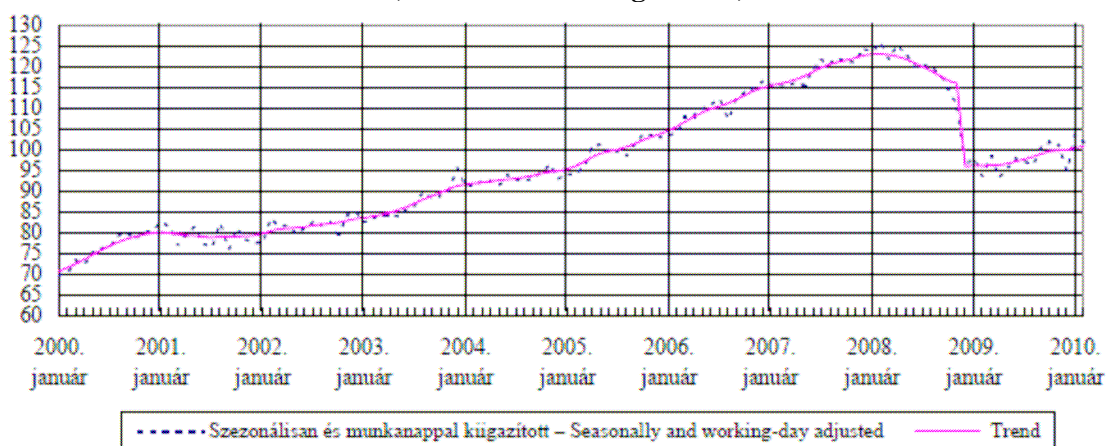

Forrás: KSH

2.2 Ipar

Az ipari termelés 2009-ben 17,7%-kal, az export 18,6%-kal, a belföldi termelés 12,6%-kal csökkent. A 2010 év első két hónapjában 5,9% volt az ipari termelés növekedése, ezen belül februárban már 8,4%-kal nőtt a termelés az előző év azonos időszakához képest. 2010-re az ipari termelés 3-5%-os bővülésével lehet számolni. Az ipari export az év első két hónapjában 14,5%-kal, februárban 15,5%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, miközben a belföldi értékesítés februárban 8,7%-kal mérséklődött. Az export növekedésében jelentős szerepet játszott a járműgyártás (+30,8%), valamint a számítógép, elektronikai, optikai termékek (+10,2%) kivitele.

5. sz. ábra Az ipari termelés volumenindexei 2000-2010 február között
(2005. évi havi átlag=100%)

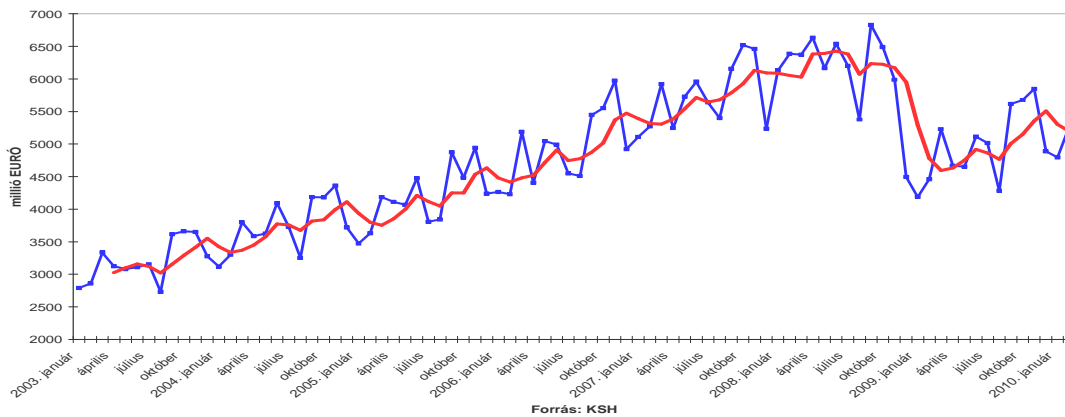
Forrás: KSH

2.3 Külkereskedelem

A külkereskedelmi mérleg 2009 februárjától kezdve minden hónapban pozitív (és egyre növekvő értékű) egyenleget mutatott, azóta a külkereskedelmi termékforgalom visszaesése mérséklődött, decemberben az export növekedésnek indult. 2009 egészében a kivitel volumene 12%-kal, a behozatalé 17%-kal csökkent. 2010 februárjában 374 millió euró egyenleget becsül a KSH, ez 78 millió eurós javulást jelent az előző évhez képest.

2010. februárban, euróban számolva az export 18, az import 17,4 %-kal haladta meg az előző év februárját. A javuló globális gazdasági környezetben az európai országokban is lassan megindult az élénkülés, tekintve, hogy exportunk mintegy 80, importunk 70%-át az EU tagországokkal bonyolítjuk, mindez igen kedvezően érintette a külkereskedelmet, elsősorban az exportra termelő iparágakat. 2010 februárjában a behozatal 68, a kivitel 79%-át az EU tagországokkal bonyolítottuk.

6. sz. ábra A kivitel (és trendjének) alakulása euróban 2003-2010 között

1. sz. táblázat A külkereskedelmi forgalom alakulása negyedévenként 2009-ben

Időszak	Érték milliárd forintban			Értékindex az előző év azonos időszakára = 100,0		Volumenindex	
	behozatal	kivitel	egyenleg	behozatal	kivitel	behozatal	kivitel
Period	Value billion HUF			Value index same period of previous year = 100.0		Volume index	
	imports	exports	balance	imports	exports	imports	exports
I. negyedév – I. quarter	3 890,0	4 077,1	187,1	80,8	83,5	75,2	78,1
II. negyedév – II. quarter	3 795,2	4 119,9	324,7	79,3	86,0	75,9	81,5
I-II. negyedév – I-II. quarters	7 685,2	8 197,0	511,8	80,0	84,7	75,5	79,8
III. negyedév – III. quarter	3 790,1	4 054,3	264,2	85,3	93,5	84,9	90,2
I-III. negyedév – I-III. quarters	11 475,3	12 251,3	776,0	81,7	87,5	78,4	83,0
IV. negyedév – IV. quarter	4 073,1	4 421,5	348,5	91,3	99,8	98,7	103,9
I-IV. negyedév – I-IV. quarters	15 548,4	16 672,8	1 124,5	84,0	90,4	83,0	87,8

Forrás: KSH

2.4 Mezőgazdaság

A 2008. évi rekordtermés után, 2009-ben a bruttó termelés 10%-kal, a hozzáadott érték ennél nagyobb mértékben, 17,5%-kal csökkent. A mezőgazdasági termékek értékesítésének volumenindexe 2009-ben 99,7% volt, ami azt jelzi, hogy alig esett vissza, 2010 első két

hónapjában azonban csak 80,1%-ot mutatott, ami a felvásárlásoknál igen nagy visszaesést jelent.

2009-ben mintegy ötödével kevesebb gabona termett, jórészt a kedvezőtlen időjárás következményeként nagymértékben csökkentek a hozamok, búzából 22, kukoricából 15, burgonyából 21%-kal kisebb mennyiséget takarítottak be, mint az előző évben. 2009-ben a termelőiár-színvonal 9,5%-kal csökkent, növényi termékeknél 12,7, állati termékeknél 4,6%-kal mérséklődtek az árak. 2010. január-februárban emelkedésnek indultak a mezőgazdasági termelői árak, összességében 1,6%-kal nőttek az előző év azonos időszakához képest (a növényi termékek árai 4,4%-kal nőttek, az állati termékek árai 2,7%-kal csökkentek).

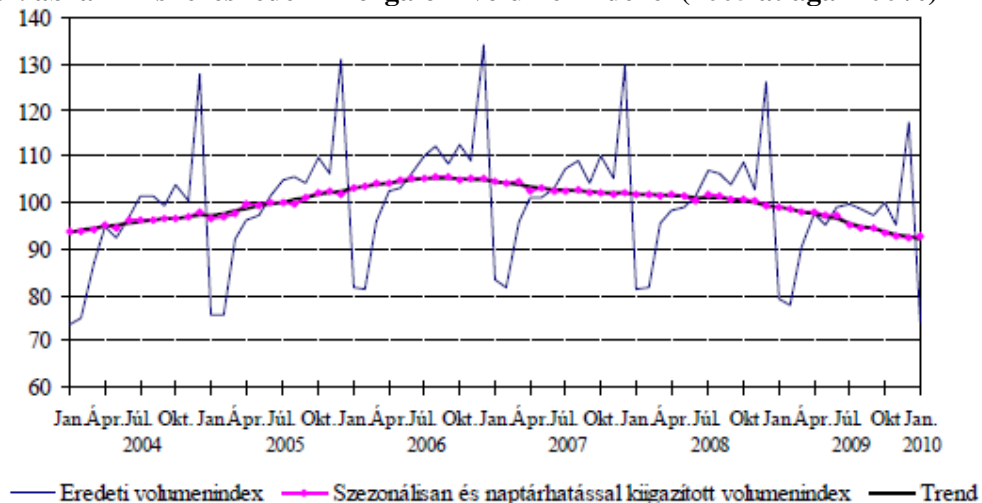
2.5 Háztartások keresete, végső fogyasztása

2009-ben a bruttó nominális átlagkeresetek 0,5%-kal nőttek az előző évhez képest, a költségvetési szféra dolgozóinak reálkeresete 8,3%-kal csökkent, a versenyszférában 0,2%-os emelkedést mért a KSH. A belső kereslet jelentős visszaesésében nagy szerepet játszott a háztartások végső fogyasztásának a zuhanása, 2009 első félévében 5,3%-kal, az év egészében 5,7%-kal csökkentek. A háztartások kiadásai 6,7%-kal mérséklődtek.

A kiskereskedelmi forgalom jelentősen csökkent, változatlan áron számítva volumene 2009. decemberben 7,4%-kal, 2010. januárban 5,6%-kal volt kisebb az előző év azonos időszakához képest, ami az idei évben némi javulást mutat. 2010 első hónapjában a legjelentősebb visszaesés még mindig a gépjármű és járműalkatrész forgalomban következett be (28,3%), de az iparcikk jellegű vegyes (-18,8%), valamint a bútort- és háztartási cikkek, építőanyagok eladása 12,6%-kal volt kisebb az előző évinél.

2010-re (az Ecostat szerint) a lakossági fogyasztás 3,1, a végső fogyasztás 2,8, a közösségi fogyasztás (az előző évi 1%-os növekedése után) 0,8%-os csökkenésével lehet számolni. A közösségi fogyasztást tekintve 2011-re, 1,8%-os növekedést jeleznek előre a kutatók.

7. sz. ábra A kiskereskedelmi forgalom volumenindexei (2005 átlaga=100%)

Forrás: KSH

2.6 Beruházások

2009-ben a beruházások volumene 8,6%-kal volt alacsonyabb, mint egy évvel korábban. (Az EU-ban több mint 11%-os volt a visszaesés) Az állóeszköz-felhalmozás volumene 6,5%-kal csökkent, a készletváltozás, pedig, szemben az előző évi növekedéssel, 2009-ben mintegy 480 milliárd forintos csökkenést mutatott. A beruházások kétharmadát a feldolgozóiparban, a szállításban és az ingatlanügyekben valósították meg. Nagy súlyt képviselnek az államilag finanszírozott közútberuházások, valamint az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében indított fejlesztési programok (például iskolás építése, felújítása).

Az ágazatok közül a legnagyobb visszaesést a kereskedelem (-18,6%) és az egészségügy (-7,6%) szenvedte el, a feldolgozóipar beruházásai 15,2%-kal voltak alacsonyabbak az egy évvel korábbinál. Növekedés volt megfigyelhető a mezőgazdaságban (+7%), a szállítás és raktározás ágazatban (+8,3%), valamint az oktatásban (+13,3%) ez utóbbi néhány felső-oktatási intézmény felújításával, bővítésével függött össze. (2010-re 1,2%-os bővülést jelez előre az Ecostat.)

2. sz. táblázat A beruházások volumenének változása és a ráfordítások aránya néhány ágazatban

Megnevezés	2009. évi súly, %	Változás az előző évhez képest		
		2007	2008	2009
A nemzetgazdaság összes beruházása	100,0	+0,3	-3,0	-8,6
Ebből:				
Mezőgazdaság	5,6	-10,9	24,4	7,0
Feldolgozóipar	20,2	23,9	-3,6	-15,2
Kereskedelem	7,5	-3,9	7,3	-18,6
Szállítás	17,5	-2,0	-6,0	8,3
Ingatlanügyletek	21,8	-0,5	-1,5	-5,4
Közigazgatás, védelem	3,5	-31,2	-28,1	-14,7
Oktatás	2,0	-13,5	-13,8	13,3
Egészségügy	1,3	-12,3	-2,1	-17,6

Forrás: KSH

2.7 Foglalkoztatás

2009-ben, éves átlagban, a foglalkoztatottak létszáma 3 millió 782 ezer volt, 2,5%-kal maradt el az előző évitől, a munkanélküliek száma elérte a 421 ezret, ami 27,8%-os emelkedést jelentett. Ha az elmúlt három év téli adatait tekintjük, akkor a foglalkoztatottak száma összesen két év alatt 130 ezer fővel csökkent, míg a foglalkoztatási arány 1,4%ponttal csökkent, vagyis a 15-74 éves emberek kevesebb, mint fele dolgozott már két éve is, és ez az alacsony arány zsugorodott tovább az elmúlt két évben. A munkanélküliek száma két év alatt közel 150 ezer fővel nőtt, az elmúlt évben több mint 100 ezer fővel nőtt. Ezzel párhuzamosan a munkanélküliségi ráta is kétszámjegyűvé vált.

3. sz. táblázat A 15-74 éves népesség gazdasági aktivitása 2007. október – 2009. december között

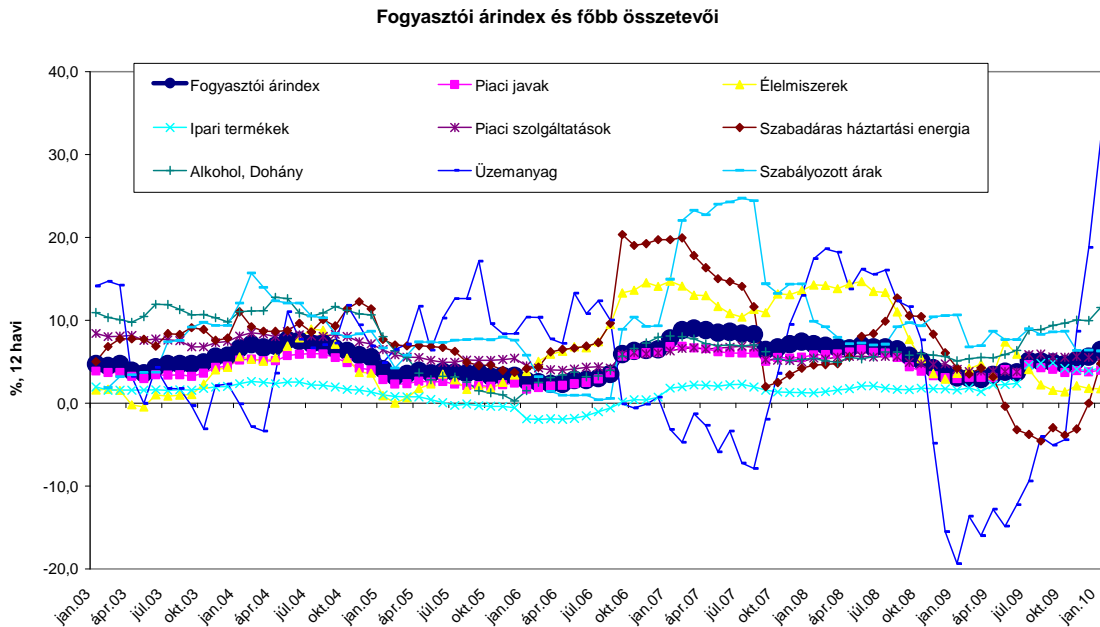
Időszak – Period	Foglalkoztatottak <i>Employed</i>	Munkanélküliek <i>Unemployed</i>	Gazdaságilag aktívák <i>Economically active</i>	Gazdaságilag nem aktívák <i>Economically inactive</i>	Munkanélküliségi ráta <i>Unemployment rate</i>	Foglalkoztatási arány <i>Employment rate</i>	Aktivitási arány <i>Participation rate</i>
	száma, ezer fő/ thousand persons				%		
2007. december -2008. február	3854,7	337,0	4191,7	3525,6	8,0	49,9	54,3
2008. december -2009. február	3789,9	377,7	4167,6	3533,1	9,1	49,2	54,1
2009. december -2010. február	3725,9	478,7	4204,6	3480,5	11,4	48,5	54,7

Forrás: KSH

2.8 Fogyasztói árindex

A fogyasztói árindex 2009 –ben 4,2% volt. 12 hónap alatt az élelmiszerek ára 3,3, a háztartási energiáé 2, a tartós fogyasztási cikkek ára 4,3%-kal emelkedett. Az infláció 2009 márciusában csak 2,9%-volt, ez egy évvel később 5,9%-ra emelkedett. Az MNB alapváltozatként a magyar inflációt 2010-ben 4,4%-ra teszi, ez 0,2% ponttal haladja meg a 2009 évi ütemet.

8. sz. ábra A fogyasztói árindex és főbb összetevői

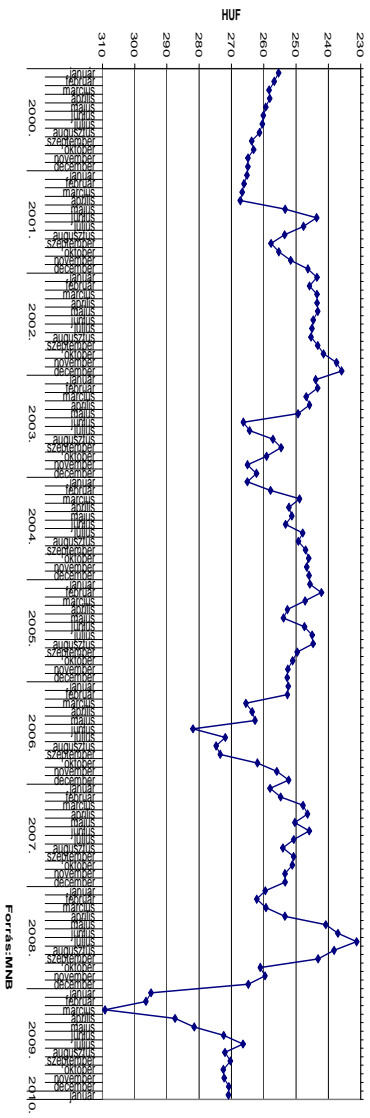

Forrás: MNB, KSH

2.9 Árfolyam

A Forint Euróhoz viszonyított árfolyama a havi átlagok alapján 2000 januárja és 2009 szeptembere között 255,67 HUF/EURO volt, 2008 októbere után gyors csökkenés következett be, de 2009 júliusától megközelítőleg 270 HUF/EURO körüli értékre erősödött vissza, ez pedig nem jelent szignifikáns gyengülést az évtizedes átlaghoz képest. 2010 I. negyedév átlaga 268,67 Ft volt, ez erősebb, mint 2009 bármelyik negyedéves átlaga.

9. ábra Az EURO hó végi forintárfolyama
 HUF/EURÓ hó vége

Forrás: MNB

3. A magyar bankszektor helyzete¹ 2009-ben

3.1 Mérlegfőösszeg

A *mérlegfőösszeg* 2009-ben, forintban számolva 0,5%-kal csökkent (az euró árfolyama a forinthez képest 3,4%-kal erősödött), míg az előző években 16-20%-os volt a mérlegfőösszeg éves növekedése.

1. sz. táblázat Banki eszközök alakulása

ESZKÖZÖK,	Mrd Ft						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pénztár és elszámolási számlák	452,2	725,8	696,6	688,7	812,2	606,3	535,0
Forgatási célú értékpapírok	674,3	645,3	628,7	930,3	1 648,6	1 903,8	3 528,6
Befektetési céllal vásárolt értékpapírok	1 480,8	1 454,6	1 560,4	1 554,8	1 741,2	2 769,7	3 045,7
Értékpapírok összesen	2 155,0	2 099,9	2 189,0	2 485,1	3 389,8	4 673,6	6 574,3
Jegybanksi és bankközi betétek	1 286,8	1 613,9	2 179,4	2 379,3	1 634,4	1 435,3	1 649,4
ebből: jegybanksi betétek	423,9	541,0	1 290,7	1 204,9	446,3	499,7	309,9
bankközi betétek	863,0	1 072,9	888,8	1 174,4	1 188,1	935,6	1 339,5
Hitelek (nettó állomány)	8 124,9	9 482,6	11 370,7	13 462,4	16 439,2	19 874,6	18 198,0
ebből: vállalkozói hitelek	4 030,6	4 613,0	5 236,2	5 716,4	6 566,4	6 946,8	6 339,5
háztartások hitelei	2 000,3	2 597,1	3 370,8	4 242,6	5 450,0	7 130,1	6 719,2
Vagyoni érdekeltségek	253,9	240,4	285,0	487,7	542,2	628,6	640,7
Aktív kamatelhátralások	170,8	231,0	223,6	214,3	268,2	461,4	400,0
Egyéb aktív elszám. és eszk.	179,6	231,5	255,9	506,3	655,0	915,3	515,9
Saját eszközök	237,3	286,8	359,1	539,6	634,7	582,8	521,9
Eszközök összesen	12 860,7	14 911,9	17 559,4	20 763,5	24 375,7	29 177,9	29 035,1

Forrás: PSZAF

3.2 Az eszközök alakulása

Az eszközök belső szerkezetét tekintve 2008-hoz képest **1625 Mrd Ft-tal nőttek a forgatási célú értékpapírok** (1904 Mrd Ft-ról 3529 Mrd Ft-ra), és **közel ennyivel (1677 Mrd Ft-tal) csökkent a hitelállomány** (19875 Mrd Ft-ról 18198 Mrd Ft-ra), ezen belül a **vállalkozói hitelállomány 607 Mrd Ft-tal, a háztartásoké 411 Mrd Ft-tal.**

- A csökkenés jelentőségét mutatja, hogy míg a megelőző öt évben a vállalati hitelállomány évi 6-15%-kal nőtt, addig 2009-ben 9%-kal csökkent.

¹ A következő táblák adatainak forrása:

- a PSZAF Idősorok, ez nem tartalmazza az MFB, EXIM, MV ZRT, Keler, Garantiqa adatait. Az MNB Stabilitási jelentésében szerepel az MFB és az EXIM bank adata. Mivel a mérés célja a külső környezeti változásokra adott piaci döntések vizsgálata, így a PSZAF által publikált körre célszerű fókuszálni.
- A két halmaz több tekintetben is eltérően viselkedett: 2009-ben az adózás előtti eredmény az MNB által elemzett pénzintézeteknél 290 Mrd Ft-ról 306 Mrd Ft-ra nőtt, míg a PSZAF adatai szerint (MFB és Eximbank nélkül) 281 Mrd Ft-ról 256 Mrd Ft-ra csökkent.

- A háztartási hitelek az elmúlt öt évben 26-31%-kal nőttek, 2009-ben pedig 6%-kal csökkentek.
- A bankok a válság során közel változatlan mértékű forrásaikat a forgatási célú értékpapír-portfólió bővítésére és a hitelállomány megkurtítására használták. (Jelentős elmozdulás volt még bankközi betétállomány 400 Mrd Ft feletti növekedése és az aktív elszámolási tételek csökkenése.)
- A hitelállomány csökkenése nem egyformán érintette a *vállalati szektor* résztvevőit, méret szerint vizsgálva azt látjuk, hogy
 - a középvállalkozások szenvedték el a legnagyobb hitelcsökkenést (14%-ot),
 - a nagyvállalatok esetén 10% volt a mérséklődés,
 - a mikrovállalkozásoknál 6%,
 - míg a kisvállalatok esetén 1%.

2. sz. táblázat Nem pénzügyi vállalatok hitelállománya

Mrd Ft

A nem pénzügyi vállalatok hitelei vállalatméret szerint					
	mikrováll.	kisváll.	középváll.	nagyváll.	összes vállalati hitel
2008.Auditált.	1236,2	1158,9	1376,5	3175,2	6946,8
2009.Előzetes	1158,9	1143,2	1185,8	2851,6	6339,5
	94%	99%	86%	90%	91%

Forrás: PSZAF

- A *háztartási* hitelek mérséklődése szinte kizárólag
 - a fogyasztási hitelállomány csökkenésére vezethető vissza, a 290 Mrd Ft csökkenésből 240 Mrd Ft-ot ez tett ki.
 - A lakáscélú hitelállomány mindössze 1%-kal csökkent.

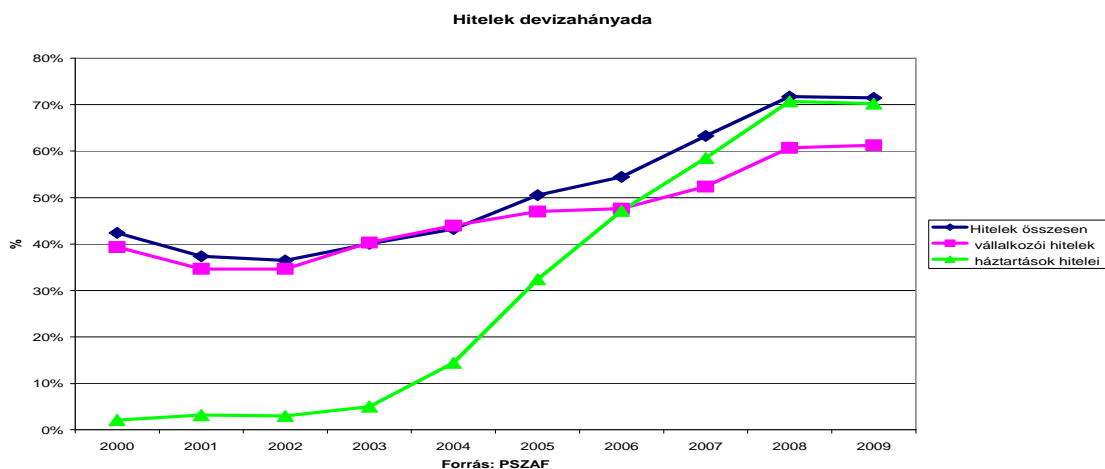
3. sz. táblázat Háztartások hitelei

	2008	2009	2009/2008
	milliárd Ft		%
Háztartások összesen	7 251,530	6 960,200	96
Lakosság	7 158,756	6 877,114	96
Folyószámlahitel	326,658	333,393	102
Fogyasztási hitel	2 903,943	2 663,753	92
Értékpapír vásárlási hitel	0,484	0,627	130
Lakáscélú	3 772,562	3 716,917	99
Egyéb hitel (valódi penziós ügyletekkel)	155,109	162,424	105
Egyéni vállalkozók	92,774	83,086	90

Forrás: PSZAF

- A hitelek devizahányadának évtizedes emelkedése megállt, a háztartások esetében minimális mértékben csökkent.

1. sz. ábra A hitelek devizahányada

3.3 A források alakulása

A forrás-oldali átrendeződés kevésbé jelentős.

- A vállalalkozói betétek mintegy 200 Mrd Ft-tal csökkentek,
- a háztartásoké nagyjából ugyanennyivel bővült,
- a bankközi betétek közel 400 Mrd Ft-tal nőttek,
- az egyéb passzív elszámolások 540 Mrd Ft-tal csökkentek.
- A saját tőke 280 Mrd Ft-tal, 13%-kal bővült.

4. sz. táblázat Banki források alakulása

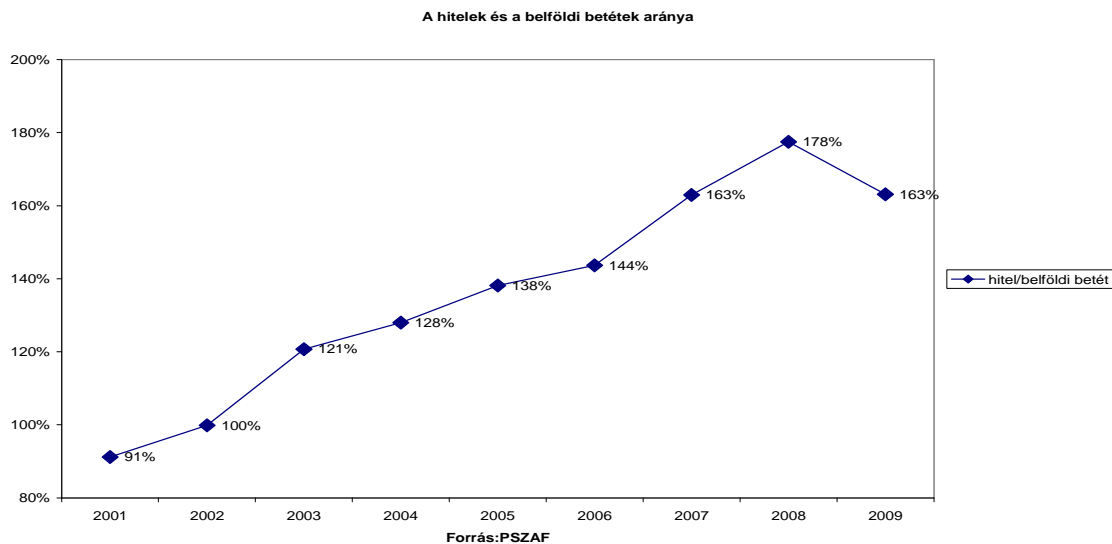
	Mrd Ft						
FORRÁSOK	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Betétek	7 277,2	7 897,2	8 891,3	10 049,9	10 746,0	12 214,0	11 936,2
ebből: vállalalkozói betétek	2 290,7	2 399,2	2 686,0	3 326,3	3 375,0	3 447,7	3 253,4
háztatások betétei	3 867,8	4 279,3	4 666,6	4 863,9	5 173,3	6 022,6	6 252,0
Bankközi betétek	1 240,8	1 457,2	2 113,2	2 684,8	4 024,8	4 826,2	5 197,5
Felvett hitelek	1 387,2	1 788,9	2 134,0	2 416,7	3 135,9	4 216,7	4 238,2
Hitelezői jogot megtestesítő értékpapírok	1 097,7	1 482,6	1 765,2	2 030,1	2 441,5	3 024,3	3 118,0
Passzív kamatelhátralások	135,3	212,5	185,4	200,6	276,0	492,0	412,2
Egyéb passzív elszámolások	337,9	499,0	627,7	944,2	945,7	1 345,5	798,2
Hátrasorolt kötelezettségek	175,5	181,5	270,6	541,3	601,3	640,4	657,0
Céltartalék	138,0	130,8	138,6	180,5	200,9	233,7	212,7
Saját tőke	1 071,1	1 262,3	1 433,4	1 715,4	2 003,7	2 185,2	2 465,1
Források összesen	12 860,7	14 911,9	17 559,4	20 763,5	24 375,7	29 177,9	29 035,1

Forrás: PSZAF

3.4 A hitel/betét arány mérséklődése

A szakirodalom szerint a száz százalékot meghaladó hitel/belföldi betét arány kockázatosnak tekinthető, ún. agresszív hitelezési politikát mutat, hazánkban 2002 óta ez a helyzet. A hitel/betét arány 2008-ig folyamatosan emelkedett, 2009-ben valamelyest csökkent.

2. sz. ábra A hitel/belföldi betét alakulása

3.5 A kamatlábak alakulása

2009-ben és 2010 elején, (az euró lakáshitelek kivételével) mind a hitel-, mind a betéti kamatlábak, a vállalati és a háztartási hitelek kamatai mind az euró, mind a forinthitelek esetén csökkenő tendenciát mutattak, a 10 féle instrumentum átlagos kamatcsökkenés 2008. december – 2010. február között 1,7%-pont volt. Az azonos típusú instrumentumok közötti kamatkülönbség az euró és forint között 2008 eleje és vége között nagyjából megduplázódott, de 2010 elejére visszazárult a kamatkülönbség.

3.6 A mérlegtételek minősége

2009-ben nagymértékben romlott a mérlegtételek minősége. Ha az átlag alatti + kétes + rossz minősítésű tételeket az összes minősítés alá eső tétel arányában vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy ez az arány, ami az előző öt évben 3% alatti volt, 2009-ben megduplázódott, és a 2008 évi 2,9%-ról 5,7%-osra emelkedett. Ez a duplázódás minden szegmensre igaz, legyen az értékpapír, hitel vagy egyéb eszköz. A vállalkozások hitelei esetén 2009-ben közel tíz százalékos (9,3 %) lett a ráta, a háztartások hiteleinél 7,4%.

5. sz. táblázat Az (átlag alatti + kétes + rossz tételek) a minősítési kötelezettség alá tartozó tételek összességének arányában

	%								
	2 001	2 002	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009
Minősítési köt. alá tartozó m. t összesen	3,6	3,7	3,0	2,9	2,7	2,4	2,4	2,9	5,7
kereskedési célú értékpapírok	17,6	1,5	9,9	26,9	5,6	0,5	0,2	0,7	2,4
befektetési célú értékpapírok	9,2	3,7	1,0	0,6	0,1	0,1	0,0	0,4	0,8
pénzügyi szektorba történő kihelyezések	0,1	0,3	0,2	0,1	0,8	0,3	0,0	0,1	0,3
vállalkozói hitelek	2,8	3,7	3,6	3,9	3,4	3,6	3,7	5,3	9,3
háztartások hitelei	5,3	3,4	2,4	2,4	2,5	2,6	2,8	3,1	7,4
egyéb belföldi szektornak nyújtott hitelek	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3
külföldi kihelyezések	0,8	2,6	3,0	2,9	3,7	1,9	0,2	1,0	3,5
egyéb aktív elsz. és egyéb eszközök	30,7	22,4	17,3	12,2	12,5	5,7	8,7	4,2	7,5
ebből: vagyoni érdekeltségek	41,9	34,1	26,2	19,5	18,2	7,1	12,1	6,5	12,1

Forrás: PSZAF és szakértői becslés

A portfólió minőség romlása az eredményeket is jelentősen befolyásolta.

3.7 Az eredmény összetevői

A ROA (és ROE) főbb összetevőit érdemes megvizsgálni,

- A kamatrés évtizedes mérséklődése 2009-ben is, bár lassabb ütemben, de folytatódott, ez azért lényeges, mivel a megelőző években a kamatrés csökkenés egyik összetevője a kisebb részű devizahitelek részarány növekedése volt, 2009-ben e nélkül folyt a kamatrés mérséklődése.
- Változatlanul komoly szerepe volt a működési költségek csökkentésének, a hitelválságra sok bank jelentősen csökkentette a létszámot, és ennek kapcsán a költségeket is.
- A nem kamateredmények szerepe az eredményben 2009-ben nőtt.
- A legjelentősebb eredményrontó tétel a romló portfólió miatti az értékvesztés és kockázati céltartalékképzés változása volt.
- Összességében a ROA pozitív maradt, a válság előtti 2007 évi 1,4%-os ROA 2009-ben 0,7%-ra mérséklődött, ez jelentősen jobb, mint az EU, a japán vagy az USA bankjainak teljesítése a válságidőszakban.
- A bankrendszer tőkemegtérülése közel 9% volt 2009-ben, figyelembe véve az inflációt, a válságidőszakban is a bankrendszer 4,4%-os reál-ROE-t ért el.

6. sz. táblázat Az eredmény összetevői az összes eszköz arányában

%

Megnevezés	2001. év auditált	2002. év auditált	2003. év auditált	2004. év auditált	2005. év auditált	2006. év auditált	2007. év auditált	2008. év auditált	2009. év előzetes
Kamateredmény	3,9	4,0	3,9	4,0	3,8	3,6	3,2	2,7	2,6
Kamatbevételek	9,0	8,8	9,1	10,4	8,5	7,9	8,2	8,2	8,4
Kamatráfordítások	5,1	4,8	5,2	6,4	4,7	4,3	5,0	5,5	5,8
Nem kamateredmény	1,0	1,4	1,6	1,7	1,6	1,6	1,6	1,3	1,9
• Jutalékeredmény	1,1	1,3	1,5	1,3	1,3	1,2	1,1	0,9	0,9
• Osztalék	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,6	0,2
• Pü-i és bef.sz. Eredm.	1,9	0,4	0,4	0,6	0,8	0,6	0,8	0,5	1,0
• Dev árfvált. eredm	0,5	0,5	0,5	0,6	0,3	0,2	0,2	0,7	0,2
• Egy. nem kam.eredm.	-2,1	-0,5	-0,5	-0,3	-0,6	-0,4	-0,5	-0,8	-0,3
Működési költségek	3,4	3,6	3,4	3,0	2,9	2,7	2,6	2,4	2,0
Értékveszt., kockázati céltartalék változása		-0,3	-0,3	-0,4	-0,2	-0,4	-0,5	-0,5	-1,5
Szok. Üzl. Tev. Eredm.		1,6	1,8	2,3	2,3	2,1	1,7	1,0	1,0
Rendkívüli eredmény	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	-0,1
Adózás előtti eredm.	1,5	1,6	1,8	2,3	2,3	2,2	1,7	1,1	0,9
Adófiz.i kötelezettség	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1
Adózott eredm. ROA	1,2	1,3	1,5	2,0	1,9	1,9	1,4	0,9	0,7

Forrás: PSZAF és szakértői becslés

7. sz. táblázat A ROE alakulása 2004-2009 között

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Saját tőke, éves átlag-állomány, (Mrd Ft)	1166,7	1347,9	1574,4	1859,5	2094,5	2325,2
Eszközök, éves átlag-állomány, (Mrd Ft)	13886,3	16235,7	19161,5	22569,6	26776,8	29106,5
Eszközök/Saját tőke (%)	11,9	12,0	12,2	12,1	12,8	12,5
ROA (%)	2,00	1,90	1,90	1,40	0,90	0,70
ROE (%)	23,8	22,9	23,1	17,0	11,5	8,8
Fogyasztói árindex (%)	6,8	3,6	3,9	8,0	6,1	4,2
Reál-ROE (%)	15,9	18,6	18,5	8,3	5,1	4,4

Forrás: PSZAF és szakértői becslés

II. NEMZETKÖZI KITEKINTÉS: BANKSZABÁLYOZÁS, BANKFELÜGYELET

Az elmúlt év során a különböző nemzetközi irányítási és szabályozási testületek (Pénzügyi Stabilitási Tanács, IMF, G20-ak, Bázeli Bizottság, Európai Bizottság, CEBS, stb.) a pénzügyi válság nyomán leszűrt tapasztalatokat próbálták meg konkrét regulációs javaslatokba önteni. A pénzügyi válságjelenségek 2007 őszi megjelenése óta egyre inkább fokozódó szabályozói elszántság/düh a banki működés szinte valamennyi területét érinti.

A Magyar Bankszövetség éves jelentésében nincs mód a 2009-ben terítékre került valamennyi szabályozási javaslat részletes bemutatására (ezt a negyedéves jelentéseink mellékleteiben igyekeztünk megtenni). Ehelyütt csak a legmarkánsabb szabályozási irányokat emeljük ki, nevezetesen a prudenciális (tőke, likviditás) szabályozás megerősítését; a nemzetközi prudenciális felügyelet hatókörének és határainak az újradefiniálását; a vállalatirányítás és a kockázatkezelés javítását; valamint az átláthatóság és a pénzügyi infrastruktúra jobbítását - külön tárgyalva a globális és az - azokat néhol visszatükröző, néhol megelőző - európai fejleményeket.

1. A prudenciális szabályozás megerősítése

A *prudenciális szabályozás megerősítését* célzó különböző javaslatok - beleértve a központi bankok végső tartalék (lender-of-last resort) funkcióját és a hivatalos biztonsági háló egyéb elemeit, valamint a jobb nemzetközi együttműködés szükségességét - számos nemzetközi fórumon és dokumentumban megfogalmazódtak. Szinte mindenütt kiemelt hangsúllyal szerepelt a tőkekövetelmények korábbinál szigorúbb meghatározása; a kereskedési könyv, az értékpapírosítás és a mérlegen kívüli tételek tőkekövetelményének a növelése², a prociklikusság mérséklése, s ennek egyik eszközeként a dinamikus céltartalékolás bevezetése. A javaslatok között megjelent a kereskedelmi banki tevékenység határainak a szűkítése, a kereskedelmi banki és befektetési banki tevékenység különválasztása, illetve a prudenciális szabályozás kvázi bankokra, árnyékbankokra és hedge fund-okra való kiterjesztése; de a „keletkeztető és szétosztó” (originate to distribute) bankmodell megváltoztatása, az értékpapírosítás korlátozása is szóba került.

A felmerült javaslatok összegzésének a Bázeli Bizottság decemberben megjelent két konzultációs dokumentuma tekinthető. A Bizottság célja a jelenleginél rugalmasabb, a gazdasági és pénzügyi visszaesésekből következő sokkok elviselésére alkalmasabb bankszektor létrejöttének az elősegítése. A bankszektor rugalmasságának a megerősítésére tett javaslatok:

Javítani kívánják a **tőke minőségét**, konzisztenciáját és átláthatóságát. Ennek keretében szűkítik az elsődleges tőkeelemekbe beszámítható instrumentumok körét, harmonizálják a tőkeszerkezet egyéb elemeit és megszüntetik a „tier 3” tőkét (magyar terminológiában kiegészítő alárendelt kölcsöntőkét).

² A tőkekövetelmény megerősítését szolgálta a Bázeli Bizottság „A piaci kockázat kezelési kereteinek a felülvizsgálatáról, illetve a járulékos kockázat tőkekövetelményéről” szóló konzultációs dokumentuma, illetve tágabb értelemben a „A megbízható stressz tesztelési gyakorlatok és azok felügyelete” konzultációs dokumentum.

Kibővítik azon **kockázatok körét**, amelyek mögé tőkét rendelnek. A kereskedési könyv és értékpapírosítás tőkekövetelményének 2009 júliusában bejelentett reformján kívül, a Bizottság javaslatot tett a derivatív, repo és értékpapírosítást finanszírozó ügyletek **partnerkockázata** tőkeszükségletének a megerősítésére, ezentúl ösztönözik az OTC derivatívák **központi elszámoló partnerek** igénybe vételével történő elszámolását.

A Bazel II kockázat alapú szabályozás kiegészítéseként bevezetik az **áttételi rátát**, amely megakadályozza, hogy a bankrendszerben túlságosan nagy áttételek épüljenek fel. Az összehasonlíthatóság érdekében a rátára vonatkozó részletszabályozást nemzetközileg harmonizálják, beleértve a még meglévő számviteli különbségeket is.

Olyan **anticiklikus tőketartalékok** felépítését írják elő, melyeket a jó időkben megképeznek, stressz esetén pedig felhasználnak. Ezen túl támogatják az **előre tekintő szemléletű, várható veszteségre alapozó céltartalékolás** bevezetését is.

A nemzetközileg aktív bankokra globális **minimum likviditási sztenderdek**et vezetnek be. A javasolt két mutató egyike a **likviditás lefedettségi arány**, amely a jó minőségű likvid eszközök állományát viszonyítja a 30 napos időintervallumra számított nettó készpénzkiáramláshoz. A másik, a hosszabb távú likviditás mérésére szolgáló mutató a **nettó stabil finanszírozási hányados**, amely a stabilan rendelkezésre álló forrásokat viszonyítja a stabilan szükséges forrásokhoz. Emellett kidolgozták a likviditás mérés és monitoring közös eszköztárát, hogy segítsék a felügyeleket a banki illetve rendszerszintű likviditási kockázatok felismerésében/beazonosításában és elemzésében. (A likviditási kockázat szabályozását - a válságban játszott szerepére tekintettel – a Bizottság külön konzultációs dokumentumban tárgyalta.)

A fentiekén túl azt is megvizsgálják, hogy a **rendszer szempontból fontos intézmények** esetében szükséges-e pótlólagos tőke, illetve likviditási követelmények, vagy más felügyeleti előírások bevezetése.

A javasolt intézkedések együttes hatásának a felmérésére 2010 első felében átfogó hatásvizsgálatot végeznek, a végleges kalibrációt az eredmények figyelembe vételével alakítják ki. A csomagot 2012 végétől szándékozzák bevezetni, a pénzügyi és gazdasági fellendüléshez időzítve. A Bizottság megfelelő átmeneti szabályok és a korábbi instrumentumokra vonatkozó mentesítések (grandfathering) megalkotását is mérlegeli.

A Bázeli Bizottság Bazel II egyezményt finomító (továbbfejlesztő) döntései az Európai Unió területén a tőkekövetelmény direktíva módosításaként tárgyasulnak. A **tőkekövetelmény direktíva első módosítását (CRD2)** még 2008 során készítették elő, s 2009 áprilisában fogadták el. A módosítások az eredetileg megcélzott témakörökön túl - **a nagykockázatok; a hibrid tőkeelemek; a felügyeleti megállapodások, illetve az anya/fogadó felügyeletek közötti munkamegosztás; valamint a szövetkezeti bankcsoportoknak adott felmentések kiterjesztése** - a válság következményeként **az értékpapírosított pozíciók kockázatkezelését és tőkekövetelményét, valamint a felügyeletek válságkezelésben való együttműködését** is érintették. (A CRD2 rendelkezéseit 2010. október 31-ig kell átültetni a nemzeti jogrendekbe, s 2010. december 31-től kell alkalmazni azokat.)

A **tőkekövetelmény direktíva következő módosításával (CRD3)** kapcsolatos konzultációk 2008 októberében kezdődtek, s a hatásvizsgálatok eredményét is tükröző kompromisszumos szöveg elfogadása 2010 első felében várható. A módosítások a **kereskedési könyv**

tőkekövetelményét; az újra értékpapírosított pozíciók (komplex értékpapírosítás) tőkeigényét és az értékpapírosításra vonatkozó közzétételi követelményeket érintik. A CRD-t a Bázeli Bizottság korábbi döntéseivel összhangba hozó változtatásokat az Európai Bizottság kiegészítette a **javadalmazási politikák** megfelelő alkalmazására vonatkozó javaslattal. Eszerint az alkalmazott javadalmazási politikákat és gyakorlatokat – s a kockázatvállalással való kapcsolatukat - az intézményeknek értékelniük kell a második pillér alatt, a felügyeleti felülvizsgálati folyamatban. Ha a felügyelet problémákat lát a javadalmazási politikákat illetően, intézkedéseket kezdeményezhet, beleértve a többlettőke követelmény előírását. A CRD3-ban a Bázeli Bizottság július 13-i sajtótájékoztatóján közölt döntése is megjelenik, amely szerint a Bazel I egyezménynek megfelelően megállapított tőkekorlátokat (a tőke nem lehet kevesebb a Bazel I szabályok szerint számított 80%-ánál) 2009 után is érvényben hagyják.

A **CRD4 konzultációs dokumentumát** az Európai Bizottság 2010. február végén tette közzé. Ez a javaslat számos ponton eltér a július végén nyilvánosságra hozott előzetes anyag³ tartalmától, s lényegében megfelel a Bázeli Bizottság decemberi konzultációs dokumentumainak. Így szabályozási javaslatokat fogalmaz meg a **likviditáskezelést, a tőke minőségének a javítását, az áttételi ráta bevezetését, a partnerkockázat kezelést és az OTC derivatívák központi elszámoló partnereken keresztüli elszámolását, a szabályozás anticiklikus jellegének a javítását (tőketartalékok és az előretekintő, dinamikus céltartalékolás bevezetése), valamint a rendszerszempontról fontos intézmények kiegészítő szabályozását** érintően. A bázeli javaslatok kiegészülnek az **egységes európai szabálykönyv (single rule book)** bevezetését célzó szabályokkal. A Bizottság a nemzeti opciók és diszkréciók számát tovább akarja csökkenteni, melynek következményeként a CRD minimum harmonizációs irányelvből maximum harmonizációssá válna. A javaslat egyik kiemelt eleme az **ingatlan fedezetű (jelzálog) hitelek kezelése**, ami szerint a preferenciális súlyozás alkalmazhatóságának lehetőségét kívánják egységesíteni. A tervezett intézkedések együttes hatásainak a felmérésére a CEBS⁴ az európai bankok körében mennyiségi hatásvizsgálatot végez. Az Európai Bankfelderítő az IIF⁵-fel együttműködve külön is vizsgálja a tervezett intézkedések reálgazdasági hatásait. Szakmai körökben erős az aggodalom, hogy a változtatások együttes hatása aránytalan és teljesíthetetlen terheket ró a bankokra.

2. A nemzetközi prudenciális felügyelet hatóköre és határai

Mivel politikusok és a szabályalkotók között nagy az egyetértés a felügyeleti hatóságok válságot megelőző gyenge teljesítményét illetően, a szabályozási javaslatok második csoportja a nemzetközi **prudenciális felügyelet hatókörének és határainak az újradefiniálására** irányul. Globális szinten fontos előrelépést jelent a Pénzügyi Stabilitási Fórum kibővítésével létrejövő **Pénzügyi Stabilitási Tanács** felállítása, amelynek feladatai között szerepel a pénzügyi szabályozás, illetve a felügyeleti gyakorlatok nemzetközi harmonizálása. A nemzetközi együttműködés szélesítését segíti a **felügyeleti kollégiumok** létrehozása és működtetése (valamennyi nemzetközileg aktív bankcsoport esetében), amely

³ Az Európai Bizottság előzetes konzultációs dokumentuma szabályozási javaslatot fogalmazott meg az anticiklikus céltartalékolásra, a nemzeti diszkréciók és opciók számának a csökkentésére, az LTV értékek korlátozására, valamint a bankfiókokra vonatkozó számviteli előírások egyszerűsítésére vonatkozóan, s pótlólagos tőkekövetelmény előírását javasolta a nemzeti devizában denominált lakáscélú jelzáloghitelekre, ha azok LTV értéke meghaladja az 50 %-ot.

⁴ Committee of European Banking Supervisors: Európai Bankfelügyeleti Bizottság

⁵ Institute of International Finance: Nemzetközi Finanszírozási Intézet

mellett a G20 országok egyértelműen elkötelezettek. Fontos cél továbbá a szabályozói és felügyeleti rendszerek **makro prudenciális kockázatokat is** figyelembe vevő átalakítása. A mostanihoz hasonló válságok elkerülése érdekében szükséges volna egy **világszintű pénzügyi stabilitást ellenőrző, illetve korai figyelmeztető rendszer** (early warning system) kidolgozása és működtetése, a javaslatok szerint az IMF keretében. Ezzel szorosan összefügg a **válságkezelés határokon átnyúló kereteinek** a kialakítása. Ugyancsak hangsúlyos törekvés a prudenciális szabályozás és felügyelet hatókörének a növelése: valamennyi **rendszer szempontból fontos pénzügyi intézményre való kiterjesztése**, beleértve a **hedge fund-okat** és a **hitelminősítő ügynökségeket**.

A válság egyik jól behatárolható következményeként Európában a korábbi szándékokhoz képest rövidebb határidővel és nagyobb léptékben kerül sor a felügyeleti struktúra átalakítására. Az ezzel kapcsolatos konzultációs dokumentumot az Európai Bizottság 2009. májusban tette közzé, majd szabályozási csomagjavaslatát szeptember végén hozta nyilvánosságra. Az Európai Tanács december 2-án fogadta el a tagállamok konszenzusos álláspontját, míg a parlamenti jelentéstevők (rapportőrök) előzetes módosítási javaslatai február második felében kerültek napvilágra. A legélesebb nézeteltérések a létrehozandó új hatóságok felügyeleti jogosítványaival kapcsolatosak.⁶ A véleménykülönbségek ellenére közös cél az új szabályozások parlamenti szünet előtti elfogadása és 2011. január 1-i életbe léptetése.

Az **Európai Bizottság** felügyeletre vonatkozó szabályozási csomagjavaslata lényegében a korábban életre hívott magas szintű szakértői bizottság, a de Larosiere csoport jelentésén alapul. Az európai pénzügyi szektor felügyeletének a megerősítésére irányuló szabályozási csomag célja:

- Az unió pénzügyi stabilitásának az erősítése,
- Az alapvető technikai szabályok egységes alkalmazása és betartatása,
- A rendszerben lévő kockázatok korai felismerése,
- Rendkívüli (krízis) helyzetekben a hatékony és koordinált cselekvés, valamint a felügyeletek közötti nézeteltérések kezelése.

A Bizottság által javasolt törvényalkotás életre hívja a pénzügyi rendszer stabilitásáért felelős, makro-prudenciális szemléletű **Európai Rendszerkockázati Tanácsot** (European Systemic Risk Council (ESRC)) és a **Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerét** (European System of Financial Supervision (ESFS)), valamint a **bankok, az értékpapír piacok, illetve a biztosítók és önkéntes nyugdíjpénztárak felügyeletéért felelős hatóságokat**. (EBA: European Banking Authority, ESMA: European Securities and Markets Authority, EIOPA: European Insurance and Occupational Pensions Authority.) Ezek a hatóságok átveszik a 3L3 Bizottságok (CEBS, CESR, CEIOPS) tevékenységeit, feladatait és kötelezettségeit, s hozzájuk képest többletjogosítványokat, többletfelelősséget, nagyobb hatáskört és meghatározott jogi felhatalmazást kapnak egyebek között arra, hogy:

- A jobb szabályozás elvének a betartásával technikai szttenderdekre irányuló javaslatokat dolgozzanak ki;
- Rendezzék a nemzeti felügyeletek közötti nézeteltéréseket azokban az esetekben, ahol a szabályozás megkívánja a felügyeletek közötti együttműködést, vagy egyetértést;

⁶ Ehelyütt csak az Európai Bizottság kiinduló javaslatát ismertetjük, a Tanács a parlamenti jelentéstevők és az Európai Bankföderáció álláspontjának a bemutatása megtalálható a 2009. negyedik negyedéves jelentésünkben.

- Járuljanak hozzá a technikai jellegű közösségi szabályok konzisztens alkalmazásának a biztosításához;
- Az ESMA közvetlen felügyeletet gyakoroljon a hitelminősítő ügynökségek felett⁷;
- Rendkívüli (krízis) helyzetekben koordinálják a nemzeti felügyeletek cselekvését.

A felügyeleti hatóságokat három külön - a tagországokban közvetlenül alkalmazandó - rendelettel (regulation) hozzák létre. Az új felügyeleti hatóságok jogi személyiséggel bíró uniós testületek lesznek. Kötelező érvényű döntéseik nem gyakorolhatnak közvetlen hatást a tagországok költségvetésére. Az új hatóságok a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerébe tartoznak, amely rajtuk kívül magában foglalja a pénzügyi konglomerátumok felügyeletét ellátó közös bizottságot (Joint Committee of European Supervisory Authorities), a nemzeti felügyeleti hatóságokat, valamint az Európai Bizottságot.

A bizottsági javaslat szerint a napi felügyelet a nemzeti hatóságok feladata marad, ahogyan az egyes intézmények kiegészítése/megmentése is tagállami hatáskör. A határokon átnyúló csoportokat a felügyeleti kollégiumok felügyelik, melyek munkájában megfigyelőként részt vesznek az európai felügyeleti hatóságok.

Az új felügyeleti hatóságok hatásköreit a pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó „omnibusz” **direktíva** szabályozza, amely az új felügyeleti struktúra létrehozása kapcsán, a harmonizálás égisze alatt egyszerre módosítja a különböző pénzügyi szektorok vonatkozó jogszabályait a Pénzügyi Felügyeletek Európai Rendszerének a hatékony működése érdekében. A módosítások meghatározzák a technikai sztenderdek kívánatos hatókörét, a vonatkozó irányelvekbe beillesztik a nemzeti felügyeletek közötti nézeteltérések megfelelő kezelési mechanizmusait, valamint biztosítják, hogy a már meglévő direktívák az új hatóságok kontextusában is érvényesek legyenek.

A felügyeleti struktúra átalakításán túl az Európai Unió kiemelten kezeli a **bankválságkezelés európai kereteinek** a kialakítását. A pénzügyi válság rávilágított, hogy Európának szüksége van olyan válságkezelő eszközrendszer kialakítására, amely megfelel a pénzügyi piacok határokon átívelő jellegének, hatékony eszközöket biztosít a hatóságoknak a bankcsoportok hibáinak a korai észlelésére és kezelésére; szem előtt tartva az adófizetői terhek minimalizálását, illetve azt a követelményt, hogy a legnagyobb bankok csődje se veszélyeztesse a pénzügyi stabilitást. A téma kapcsán felmerült, hogy a válsághelyzetek megoldására a bankcsoportok által finanszírozott **EU szintű védelmi alapot** hozzanak létre. A válságkezelési keretek egységesítését szolgálja a **betétbiztosítási**, valamint a **befektető védelmi rendszerek további harmonizálása is**, ami ugyancsak napirenden van.

3. Vállalatirányítás, kockázatkezelés, átláthatóság, számviteli gyakorlatok

A prudenciális szabályozás és a felügyelet reformján túl a globális szinten megfogalmazott szabályozási prioritások között említendő még a **vállalatirányítás**, a **kockázatkezelés** javítása; az **átláthatóság** növelése, a **számviteli gyakorlatok és sztenderdek** egységesítése, illetve a **pénzügyi infrastruktúra** jobbítása.

Ennek megfelelően a Bázeli Bizottság a pénzügyi válság tapasztalatai alapján felülvizsgálja és korszerűsíti az először 1999-ben kiadott, majd 2006-ban módosított **felelős**

⁷ 2009 elején a hitelminősítő ügynökségekről az Unió egész területén joghatályos rendeletet fogadtak el, amely részletesen szabályozza a hitelminősítők működési feltételeit. Ezt követően a CESR konzultációs dokumentumot tett közzé a hitelminősítő ügynökségek nyilvántartásáról.

vállalatirányításra vonatkozó irányelveit⁸. A válság megmutatta, hogy az igazgatóság és a felső vezetés gyakran nem értette meg a bank által vállalt kockázatokat. Ennek fényében a Bizottság szükségesnek látja az irányelvek felülvizsgálatát és kiegészítését az igazgatósági (board) gyakorlatokat, a kockázatkezelést, az átláthatóságot, valamint a saját szervezeti felépítés ismeretét érintően.

A vállalatirányítás keretén belül a szabályozók - de kiváltképp a politikusok - különös figyelmet szenteltek a (felső) **vezetői javadalmazás** kérdéskörének. A Pénzügyi Stabilitási Tanács és a CEBS (egymástól függetlenül) irányelveket tett közzé; az EU Bizottság két ajánlást adott ki, valamint CRD módosítást is javasolt a vezetői javadalmazásokkal kapcsolatban. A javaslatok lényege a **kockázatvállalás és a javadalmazás összekapcsolása**, a kockázati tudatosság erősítése, a változó jövedelem elemek arányának a korlátozása, illetve hosszú távú eredményességhez kötése. Fontos további követelmény, hogy a felső vezetők javadalmazásában a cég vesztesége is tükröződjön, s legyen mód a javadalmazások csökkentésére is.

Az **átláthatóság** növelése kulcsfontosságú a pénzügyi intézmények és a befektetők közötti jobb megértés érdekében. Ezt a hatóságok a megfelelő tartalmú, adekvát **közzétételi követelmények** előírásával segíthetik elő. A Bázeli Bizottság a tőkeegyezmény harmadik pillérét érintően - a létező közzétételi gyakorlatok alapos értékelése után - hat területen javasolta a meglévő követelmények felülvizsgálatát, illetve kiegészítését: a kereskedési könyvben lévő értékpapírosított pozíciók; a speciális egységekkel kezelt mérlegen kívüli tételek; az újraértékpapírosított kitétségek; a belső értékelési módszer (Internal Assessment Approach); az értékpapírosított pozíciók értékelése/számba vétele; valamint a jövőben várható és a folyamatban lévő értékpapírosítások tekintetében. Mindezeket túl kiemelt figyelmet követel a **derivatív ügyletek transzparenciájának a javítása** is. Ugyancsak a befektetők jobb informálását, a pénzügyi beszámolóik jobb összehasonlíthatóságát szolgálná **egy világméretű számviteli szabvány** elfogadása és bevezetése.

A fenti követelményekkel tökéletes összhangban állt az Európai Bizottság év eleji javaslata, amely a felügyeleti bizottságok, illetve a számviteli és audit szabványalkotó testületek megerősítését és direkt finanszírozását indítványozta. A CEBS is számos fontos lépést tett az átláthatóság növelése érdekében. Így konzultációs dokumentumot adott közre a pénzügyi válság tanulságait is figyelembe vevő közzétételi irányelvekről; illetve a CRD-n túlmutatóan (felvásárlások és összeolvadások, értékpapírosítás, hitelkockázat csökkentés, nemzeti diszkréciók, második pillér, harmadik pillér) kiterjesztette a felügyeleti közzétételi követelményeket. Ezen túl a közös jelentési keretek (COREP), illetve a pénzügyi jelentések (FINREP) módosítása is az unión belüli harmonizáció javítását - s ezen belül az összehasonlíthatóság növelését - célozza.

4. Európai Bankfelügyeleti Bizottság (CEBS)

Az **Európai Bankfelügyeleti Bizottság (CEBS)** 2009. évi tevékenysége lényegében megfelelt az elmúlt évre meghatározott prioritásoknak, bár az Európai Bizottság igényei és más fejlemények esetenként felülírták a munkatervet. A CEBS az elmúlt időszakban rekordszámú konzultációs dokumentumot, illetve útmutatót/irányelvet (guidelines) bocsátott ki.

⁸ Az Európai Unióban a 3L3 bizottság felhívást adott ki a felelős vállalatirányítás elveinek szektorok közötti egységesítésére.

A kockázatkezelés területén konzultációs dokumentumot tett közzé a **kockázatkezelés magas szintű alapelveiről** (CP 24), a **működési kockázatkezelés kiegészítő** útmutatójáról (CP21), a **koncentrációs kockázat második pillér alatti kezeléséről** (CP31). Útmutató tervezetet jelentetett meg a **piaci tevékenységekhez kapcsolódó működési kockázatok** kezeléséről (CP35), valamint útmutatót a **működési kockázat csökkentéséről**.

A vonatkozó konzultációs dokumentumokat (CP26 és CP27) követően elkészült a **módosított nagykockázati szabályozás-alkalmazási** útmutatója, illetve a **hibrid tőkeelemek kezelésére** vonatkozó útmutató, majd újabb konzultációs dokumentum látott napvilágot az **alapvető tőkeelemekről** (CP33). A 2006 óta szerzett tapasztalatok alapján átdolgozták és konzultációra bocsátották a **második pillérben végzett stressz tesztekre** vonatkozó útmutatót (CP32), figyelembe véve a Bázeli Bizottság felülvizsgált irányelveit. Mindemellett a CEBS tanácsadást végzett az Európai Bizottság számára az **értékpapírosítás minimum visszatartási követelményének a hatékonyságáról**. Egy CEBS munkacsoport foglalkozott a **tőkeszabályozás prociklikus voltának** a kezelésével is. Javaslatuk a második pillér keretében kezelné a prociklikusságot, egy együttható (scaling factor) bevezetésével.

A **likviditási tartalékokra** vonatkozó konzultációs dokumentum (CP28), illetve útmutató magas szintű alapelveket fektet le a likviditáskezelésre vonatkozóan, s bemutatja azt a három stressz scenáriót – az egyedit, az adott piacra vonatkozót és a kettő kombinációját -, amelyet az intézményeknek alkalmazniuk kell. Ezen túlmenően a CEBS **likviditási igazolást** (liquidity ID card) bocsátott ki, amely közös prudenciális eszközt biztosít a felügyeletek között szükséges információ cseréhez.

A **határon átnyúló bankcsoportok felügyeleti kollégiumainak jó gyakorlatairól** készített összeállítás megjelenését követően a CEBS a CRD2-ben foglaltaknak megfelelően elkészítette a **felügyeleti kollégiumok működését szabályozó** útmutató tervezetét (CP34). Az útmutató célja, hogy kiegészítse a tőkekövetelmény direktíva szövegét, kiküszöbölve az alkalmazási inkonzisztenciákat, illetve a szabályozói arbitrázs lehetőségét.

A **bankengedélyek bejelentésével** foglalkozó CEBS útmutató az illetékes hatóságok közötti együttműködést és információcserét tárgyalja, beleértve a szükséges dokumentumok és űrlapok harmonizálását.

A CEBS feladatai közé tartozik a mikro **prudenciális folyamatok** legalább évi kétszeri **értékelése**, a bankrendszerben lévő potenciális kockázatok és sérülékenységek feltárása, amit egyelőre a működési hálózat projektben résztvevő 17 bankcsoportnál végez. A CEBS 2009 májusában az ECOFIN megbízásából az unióra kiterjedő, előrettekintő, **makrogazdasági megközelítésű stressz tesztet** is végzett, az uniós bankszektor mintegy 60%-os reprezentációjával, amely mind az alap, mind a kedvezőtlen forgatókönyvet feltételezve megnyugtatónak mutatta a résztvevők tier 1 tőke megfelelését.⁹

A CEBS a fentiekén túl is szerteágazó tevékenységet folytatott. Csak példaként említve az ECB-vel közösen a prudenciális és a statisztikai adatszolgáltatások közötti lehetséges kapcsolódásokat feltáró **relációs adatbázist** állított össze, nyílt szemináriumot tartott a **belső tőkeértékelési folyamatról** (ICAAP), illetve kerekasztalt szervezett a **harmadik pillérről**.

⁹ Az alapszenáriót feltételezve 2009-2010-ben a bankok átlagos tier 1 tőke megfelelése mutatója 9 % fölött marad, még a kedvezőtlen forgatókönyvnél a bankok mintegy 400 milliárd euró veszteséget szenvednének el, de átlagos tier 1 tőke megfelelésük még mindig 8 % fölött lenne, s egyetlen bank esetében sem esne 6 % alá.

Ugyanakkor az európai bankfelügyeleti rendszer napirenden lévő kialakítása a 2010. évet tekintve nagy kihívást jelent a CEBS számára is. Az átalakítás alapvető szabályozási következményekkel jár, hiszen ha a CEBS hatósággá alakul, **valamennyi korábban kiadott útmutatója, irányelve frissítésre szorul**, hiszen jelenleg a szabályok nem kötelező érvényűek, a tagországi alkalmazás a „felelj meg, vagy indokold az eltérést” elvet követi.

5. Az Európai Bankföderáció Bankfelügyeleti Bizottsága

Az *Európai Bankföderáció* 2009-ben is meglehetősen aktív szerepet játszott az európai szintű és - jórészt az IBFed-en keresztül - a globális szabályalkotási folyamatban. Az EBF fentebb bemutatott valamennyi kérdéskörben lobbizott, s megpróbálta elérni az európai banki közösség szempontjainak az érvényre jutását. Az éves jelentésnek nem célja az EBF egyes kérdésekben elfoglalt álláspontjának a bemutatása. **Általános megközelítését** ugyanakkor jól foglalta össze, s továbbra is időszerű az a **levél, amelyet a Föderáció elnöke, Alessandro Profumo írt** Gordon Brown brit miniszterelnöknek a 2009. szeptemberi G20 csúcstalálkozó előtt.

A levélben az európai banki közösség nevében támogatásáról biztosította a megkezdett reformokat, hangsúlyozta a különböző akciók globális összehangolásának a szükségességét és felvázolta azokat a szempontokat, amelyeket a gazdasági és pénzügyi stabilitás érdekében az EBF szerint feltétlenül figyelembe kell venni:

- A szabályozás globális koordinációja, a szabályozó hatóságok jobb együttműködése, a szabályozói arbitrázs lehetőségének az elkerülése.
- Egyetlen, egységes, jó minőségű jelentési sztenderd kialakítása. Az IASB és a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság közötti együttműködés annak érdekében, hogy a szabályozói és számviteli szempontok kiegyensúlyozottan jussanak érvényre.
- Egyetértenek azzal, hogy a szabályozói tőkekövetelmény meghaladja a válság előtti szintet, de az egyes intézkedések (dinamikus céltartalékolás, esetleges áttételi ráta, szigorúbb saját tőke definíció, pótlólagos likviditási tartalékok) kumulatív hatását kell figyelembe venni és értékelni.
- Az áttételi ráta bevezetése sok problémát vet fel, és csak a kockázat alapú rendszerek kiegészítéseként képzelhető el. Az áttételi ráta kockázatosabb hitelek folyósítására, kockázatosabb eszközökbe való beruházásba ösztönözhet. Aláássza a versenysemlegességet, mert az eltérő számviteli sztenderdek teljesen más arányszámokat eredményezhetnek. Az áttételi ráta bevezetése csak a Bazel II keretek között, a jelzett kifogások figyelembe vételével képzelhető el.
- Egyetértenek a vállalatirányítás megerősítésével, a kockázatvállalást figyelembe vevő javadalmazási politikák kialakításával és alkalmazásával, támogatják, hogy a G20-ak ilyen javadalmazási gyakorlatot vezessenek be.

Az EU bankok bátorítják a kormányokat, a jegybankokat és a felügyeletet, hogy elemezzék az állami támogatások következtében érvényre jutó versenykorlátozó hatások hatókörét és mértékét, annak érdekében, hogy nemzeti, regionális és nemzetközi szinten azonos versenyfeltételeket biztosító kilépési stratégiák alakuljanak ki.

A rendszerszempontból fontos intézményeket illetően az EBF támogatja az európai vezetők konszenzusra felhívását az ilyen intézmények felügyeletének a megerősítésére: a teste szabott stressz tesztek és folytonossági tervek megkövetelésére, ami feleslegessé teszi a kiegészítő tőkekövetelmény előírását. Ugyancsak támogatja a nemzetközileg konzisztens beavatkozási és helyreállítási sémák kialakítását, ami megerősíthetné a határon átnyúló

működés jogbiztonságát. Ezzel szemben hangsúlyozza, hogy a bankcsoportok tevékenységének nemzeti szintre (egyedülálló egységek) redukálása nem jelenthet megfelelő megoldást.

A decemberi bázeli és a februári uniós szabályozási javaslatokkal kapcsolatban az EBF kiemelten támogatja egy együttes, komplex, a változtatások eredőjét felmérő hatásvizsgálat elvégzését. Az intézkedések bevezetésének az ideális időpontját, valamint a megfelelően hosszú átmeneti időszak biztosítását ugyancsak kulcskérdésként kezeli. Az új intézkedéseket csak a Bázel II USA-beli implementálása után célszerű bevezetni, egyébként az európai bankok további versenyhátrányba kerülnek. Az elképzelt új szabályok többségének a bevezetésével meg kell várni a gazdasági fellendülést, ellenkező esetben a szabályozás maga is akadálya lesz a válságból való kilábalásnak.

III. SZABÁLYOZÁSI, SZAKMAI KÉRDÉSEK

1. A bankszektor tevékenységét meghatározó jogszabályok, intézkedések

1.1 A válság miatt nehéz helyzetbe került hiteladósokat támogató lépések, intézkedések

A hitelező bankok egyedileg és a kormányzattal közösen is nagy erőfeszítéseket tettek a bajba jutott ügyfelek megsegítésére.

Elsőként egy bankszövetségi koordinálással létrejött PM-kereskedelmi banki megállapodás keretében vállaltak kötelezettséget a bankok arra, hogy a deviza alapú hitelek törlesztésénél nehézségekbe ütköző ügyfeleiknél alkalmaznak segítő módszereket (törlesztések mérséklése/felfüggesztése), de hamarosan kiderült, hogy a 2008 végén - 2009 elején induló projektnél lényegesen átfogóbb intézkedésekre van szükség.

A kormányzat feltétlenül el kívánta kerülni a tömeges lakáshitel-bedőléseket, ezért - a bankokkal közösen - részben a törlesztési fázisban, részben a végrehajtási fázist megelőzően tervezett intézkedéseket. Bonyolult tárgyalások után végül a felek elvetették egy olyan állami/banki ingatlanalap létrehozásának a gondolatát, amely a bedőlt lakáshiteleket vette volna meg, s tartotta volna a régi lakókat – mérsékelt bérleti díj fizetése ellenében – az ingatlanban. A szabályozói munka inkább arra koncentrált, hogy miképpen lehet érdemben segíteni a nehéz helyzetbe került hiteladóst a törlesztési fázisban, a kilakoltatási veszély elkerülése érdekében. A Bankszövetséggel közösen kidolgozott módszer előírta, hogy az ügyfélnek 2 évig csak egy minimális (tíz-húszezer forintos) törlesztést kell vállalnia, de a havi terhe fennmaradó részére bankja ún. „áthidaló hitelt” nyújt állami kezesség mellett. (A 2 év letelte után, a gazdasági válság enyhülésével, remélhetően az adósok nagy része olyan helyzetben lesz, hogy az áthidaló hitel terheit is ki bírja fizetni.)

Tekintettel az állami támogatásra, a megszületett törvényt az EU-nak is jóvá kellett hagynia, ami érdemi idővesztést jelentett a fizetési problémákkal küzdő adósoknak. A lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességről szóló 2009. évi IV. törvény 2009 nyarán lépett hatályba. Annak ellenére, hogy az áthidaló hitel igénybevételének jogszabályi feltételei - bankszövetségi javaslatra – folyamatosan enyhültek, az év végi adatok csak párszáz felhasználót rögzítettek. A bankok saját adósmentő programjainak köszönhetően viszont mintegy 60 ezer ügyfél helyzete vált könnyebbé. (Ennek hátterében az állt, hogy a bankok

érdekeltek voltak meglévő ügyfélkörük minél nagyobb hányadának megőrzésében, s ezért a leghatékonyabb, legrugalmasabb eszközöket keresték adósaik támogatására, amellyel a merevebb törvényi szabályozás nem versenyezhetett.)

1.2 A bajba jutott hiteladósok védelmében a zálogtárgyak bírósági végrehajtáson kívüli értékesítésének szabályairól szóló 12/2003.(I.30.) Korm. rendelet módosítása

A nehéz helyzetbe került, lakáshitellel rendelkező polgárok védelme érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2009. évi XLVIII. törvény a lakóingatlanok kényszerértékesítése esetére a települési önkormányzatok számára elővásárlási jogot biztosított. Az elővásárlási jogot hitel igénybe vételével, a bennlakó polgár érdekében lehet gyakorolni. A települési önkormányzatok értékesítésbe történő bekapcsolódása érdekében kellett módosítani, ill. kiegészíteni a fenti tárgyú rendeletet. A 209/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet kidolgozásában a Bankszövetség aktívan részt vett: az IRM szakértőivel többször tárgyaltunk, számos kiegészítő, pontosító javaslatot tettünk. A megszületett jogszabálynál azonban jóval szélesebb körű felülvizsgálatot tartottunk volna szükségesnek a kényszerértékesítés gyakorlati tapasztalatai alapján. Az önkormányzati elővásárlási joghoz kapcsolódó eljárási jellegű rendelkezéseken kívül egy olyan új rendelkezés is bekerült a rendeletbe, mely szerint sikertelen az értékesítés, ha a lakóingatlan vételára nem éri el a szakértő által megállapított beköltözhető forgalmi érték 70%-át.

1.3 Egyoldalú szerződés-módosítás

A Kormány törvényjavaslatot nyújtott be az Országgyűlésnek, amelyben egyebek mellett szigorításokat irányzott elő a bankok egyoldalú szerződés módosítási jogát illetően. A Bankszövetség a törvénytervezettel kapcsolatos tartalmi és eljárási kifogásait szóban és írásban minden lehetséges fórumon előterjesztette: az illetékes tárcánál (PM, IRM), az Országgyűlés illetékes bizottságainál, a képviselők által összehívott háttérregyeztetéseken, de ezek végül csak kis részben találtak meghallgatásra.

Az átgondolatlan szabályozás okozta jogbizonytalanságot csökkentette volna, ha a PSZÁF kiáll amellett, hogy a bank számára az egyoldalú szerződésmódosítás joga egy kockázatkezelési eszköz, amellyel egy prudens banknak időnként élnie kell. Sajnos ezt az álláspontot a PSZÁF nem képviselte. Az általunk alkotmányellenesnek tartott törvényt kihirdették. Időközben azonban a kormányzat is felismerte, hogy a törvényi szabályozás ebben a formájában végrehathatatlan, s kezdeményezte egy megfelelő banki önszabályozás (Magatartási Kódex) kidolgozását, ami kiválthatja a szóban forgó törvény rendelkezéseit.

1.4 Magatartási kódex

Szeptember közepére megszületett a banki Magatartási Kódex, amelyhez már másfélszáz pénzügyi intézmény csatlakozott. A Kódex átfogja a lakossági hitelezés teljes spektrumát: követendő elveket és szabályokat fogalmaz meg a felelős hitelezésre, a szerződéskötés előtti hitelezői magatartásra, a szerződési feltételek futamidő alatti egyoldalú módosítására, az ügyfelek fizetési nehézségének kezelése esetén alkalmazandó eljárásokra, valamint a végrehajtási eljárások előtt és alatt alkalmazandó felelős hitelezői magatartásra vonatkozóan. A magatartási Kódex elfogadását követően, az ebben foglaltakkal összhangban módosították a Hpt. 210.§-át is (egyoldalú szerződésmódosítás).

1.5 A fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII törvény

Az EU irányelvet alkotott a fogyasztási hitelezésről annak érdekében, hogy döntően fogyasztóvédelmi szabályok révén közelítse a nemzeti jogokban nagyrészt eltérő hitelezési feltételeket, elősegítve ezzel az egységes piac létrejöttét és a banki szolgáltatási verseny erősítését. Az irányelv magyar megvalósítását szolgáló törvényjavaslat több vitatható pontot tartalmazott, így pl. a szabályozás hatályát a jelzáloghitelezésre is ki kívánta terjeszteni, a jogszabályt, felkészülését időt sem engedve, már 2010 elejétől hatályba akarta léptetni, ésszerűtlenül alacsony előtörlesztési díjakat állapított meg a jelzáloghitelekre, a reklámnak indokolatlanul nagy adattömeget kellett volna tartalmaznia. A téma fontosságára és a véleményezési idő rövidegére tekintettel a Bankszövetség vezetése banki szakértőkből álló munkacsoportot hozott létre, amelynek az egyeztetések során az alkalmazást segítő számos kompromisszumos megoldást sikerült elérnie. Nem sikerült azonban elérni, hogy a szabályozás ne terjedjen ki a jelzáloghitelezésre, a jelzáloghiteleket érintő előtörlesztési díj az eredetnél ugyan magasabb, de a reális piaci elvárásnál alacsonyabb értékben került meghatározásra.

1.6 A körültekintő lakossági hitelezésről szóló rendelet

Félévet meghaladó, szakmai viták, előkészítés után született meg a banki lakossági hitelezést alapjaiban befolyásoló kormányzati szabályozás. Tekintettel a gazdasági válság okozta nagyarányú lakossági hiteltörlesztési problémára, a jegybank olyan önszabályozást javasolt, amely a hitel fedezetének, ill. az adós jövedelmének arányában radikális mértékben limitálta volna a nyújtható hitel összegét a forint, s különösen a devizahitelekre vonatkozóan. A banki szakértők bevonásával, többszöri egyeztetés eredményeként megszületett bankszövetségi önszabályozási ellenajánlat elfogadta az MNB által javasolt szigorítási irányt, ugyanakkor a mértékeket tekintve kezelhetőbb nagyságokat javasolt. Véleményünk szerint a jegybanki mértékek használatával a banki hitelezés radikális visszafogása tovább mélyítené a válságot, s a banki önkorlátozással a határon átnyúló külföldi hitelezőket hoznák indokolatlanul előnyös helyzetbe.

Az egyeztetésbe a kormányzati szervek is bekapcsolódtak, s a Bankszövetség folyamatosan a legmagasabb szinteken törekedett szakmai álláspontjának érvényre juttatására. Az egyeztetéseket követően megszületett rendelet számos lényeges pontjában támaszkodik a korábbi bankszövetségi önszabályozási javaslatra, ugyanakkor néhány problémás előírást is tartalmaz. Problémákat okozhat, hogy a devizahitelezésre érvényes korlátozások - bár az eredeti jegybanki javaslatnál enyhébbek - még mindig túl szigorúak, aránytalanul megnehezedett a kombinált hitelek nyújtása.

A rendelet tartalmazza azt a mindkét fél által tudomásul vett lényeges elemet, hogy megszűnik a fedezet alapú hitelezés.

1.7 Hitelintézeti törvény – a közvetítői tevékenység szabályozása

A Bankszövetség szakértői munkacsoportja részt vett a közvetítői rendszerre vonatkozó szabályok kidolgozásában, amelyet az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2009. évi CL. törvény Hpt.-t módosító rendelkezéseibe illesztettek.

A törvény szabályozza a független közvetítővel szembeni személyi, tárgyi feltételeket, a felügyeleti engedélyezés részleteit. A felügyelet a közvetítőkről és a közvetítői

alvállalkozásokról nyilvántartást vezet, amelyet a honlapján nyilvánosságra is hoz. A törvény szabályozza a független közvetítő felelősségével kapcsolatos kérdéseket: a közvetítő maga felel a tevékenységével okozott kárért, de a megbízója felel azért, hogy a közvetítő által ellátandó feladatokhoz és az ügyfelek tájékoztatásához szükséges információk a közvetítő rendelkezésére álljanak. A független közvetítő a pénzügyi szolgáltatás közvetítésért a megbízótól fogadhat el díjat, de a díj ütemezésének arányosnak kell lennie a közvetített szolgáltatás futamidejével és szerződészerű teljesítésével.

A törvény szabályozza az ügyfél részére adandó tájékoztatás módját, tartalmát, a közvetítővel munkaviszonyban, megbízási vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személlyel szemben támasztott szakmai követelményeket.

Az új rendelkezések január 1-jén hatályba léptek, de a törvény átmeneti rendelkezéseket írt elő egyes szabályok későbbi hatályba lépésére. A gyakorlati alkalmazás során számos értelmezési kérdés merült fel, ezeket a Bankszövetség folyamatosan megkísérli a PSZÁF-fal és a PM-mel tisztázni.

A törvény végrehajtásához kapcsolódóan a következő jogalkotási lépések történtek:

A Kormánynak **rendeletet** alkotott:

- a független közvetítők felelősségbiztosítási szerződéseinek tartalmi követelményeire, (81/2010) Kormányrendelet
- a közvetítői díj meghatározásának és kifizetésének módjára, időbeli ütemezésére (109/2010) Kormányrendelet.

A pénzügyminiszternek rendeletben kell szabályoznia a közvetítői hatósági képzést, a hatósági képzés során szerzett, a Felügyelet által kiadott pénzügyi szolgáltatás közvetítésére feljogosító tanúsítvány megszerzésének követelményeit, a hatósági vizsga díjának mértékére, megfizetésére és visszatérítésére vonatkozó részletes szabályokat.

Mindhárom rendelet tartalmára vonatkozóan részletesen kidolgozott koncepciót és konkrét normaszöveg-javaslatot adtunk át a Pénzügyminisztériumnak, s az illetékes főosztállyal, több alkalommal, szóbeli konzultációt folytattunk.

2. Egyéb szabályi változások és jogszabály módosítások

2.1 A pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletének hatékonyabbá tételéhez szükséges törvénymódosításokról szóló 2009. évi CXLVIII. törvény

Az összefoglaló salátatörvény többek között a panaszkezeléssel kapcsolatban módosította az ágazati törvényeket. A Bankszövetségnek sikerült elérnie, hogy a telefonos ügyfélszolgálatok hangfelvételeinek másolatát ne technikai hanghordozón kelljen az ügyfél rendelkezésére bocsátani, mint ahogy azt az adatvédelmi biztos állásfoglalása indítványozta, hanem elegendő legyen a gépelt jegyzőkönyv másolata, és a hangfelvétel meghallgatásának biztosítása.

Részletes észrevételt tettünk az MNB kivételes hatáskörével kapcsolatban, mellyel jogosult lett volna meghatározott időre, de legfeljebb 120 napra bizonyos tevékenységek, szolgáltatások megtiltására, korlátozására, feltételekhez kötésére, valamennyi szervezetre és személyre kiterjedően. Álláspontunk szerint a tervezet túlságosan széleskörű, nem megfelelően körülhatárolt, lényegében hatósági beavatkozásként alkalmazott rendeletalkotási

jogkörrel ruházta volna fel az MNB-t, ami az Alkotmánybíróság korábbi határozatait is alapul véve nem elfogadható. Hangsúlyoztuk, hogy a törvényjavaslatban meghatározott rendeletalkotási jogkör idegen az MNB feladatkörétől.

Módosult a Felügyelet szervezeti struktúrája: a Felügyelet elnöke két alelnök közreműködésével látja el a Felügyelet irányítását. A fogyasztóvédelem szerepének felértékelődését jelzi, hogy a Felügyelet egyik alelnökét a miniszterelnök a Felügyelet elnökének javaslatára megbízza a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásával.

Változott a Pénzügyi Stabilitási Tanács összetétele: a Tanács tagja a pénzügyminiszter, a Felügyelet elnöke és az MNB elnöke. A Tanács elnöki tisztségét évenként felváltva a miniszter, az MNB elnöke, majd a Felügyelet elnöke tölti be. A Tanács ülésén meghívottként tanácskozási joggal részt vesznek a Felügyelet által felügyelt személyek és szervezetek érdekképviselői szervezeteinek, a fogyasztóvédelmi társadalmi szervezeteknek, és a közgazdaságtudományok kiemelkedő, nemzetközileg elismert képviselői.

A Felügyelet jogkört kapott a pénzügyi közvetítőrendszer biztonságos működése érdekében **kivételes intézkedés meghozatalára:** az érintett tevékenység folytatására jogosult valamennyi, a hatáskörébe tartozó szervezetre és személyre kiterjedően határozott időre, de legfeljebb kilencven napra egyes tevékenységek végzését, e tevékenységek körébe tartozó szolgáltatások nyújtását, ügyletek kötését, termékek forgalmazását megtilthatja, korlátozhatja, vagy feltételekhez kötheti.

A Felügyelet a határozatot abban az esetben hozza meg, ha az érintett tevékenység végzése a pénzügyi közvetítőrendszer egészének működése szempontjából a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitását veszélyeztető jelentős kockázattal jár; a tevékenység végzése megtiltásának további feltétele az, hogy ez a kockázat más módon nem hárítható el.

Észrevételeket tettünk a PSZÁF szervezetének és hatáskörének módosításához, a PSZÁF és a GVH fogyasztóvédelmi jogkörének pontosabb elhatároláshoz. Ebben a témában azt javasoltuk, hogy a pénzügyi intézményekre vonatkozó valamennyi fogyasztóvédelmi ügyben a PSZÁF-nak legyen hatásköre eljárni. Ezt a javaslatunkat sajnos nem fogadták el.

2.2 2009. évi LI. törvény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról

Az IRM szakértői - a gazdasági válságjelenségekre tekintettel - a csődeljárást kívánták újraszabályozni az adósságrendezés, a csődvagyon védelme, a munkahely-megtartás erősítése érdekében. Emellett ésszerűsítő javaslatokat dolgoztak ki a felszámolási eljárásra és a vezető tisztségviselők, többségi tulajdonosok visszaéléseinek szankcionálására.

A törvényjavaslat kidolgozásánál, s később a módosító indítványokkal számos javaslatunkat sikerült elfogadtatni: pl. a hitelezői választmány jogkörének részletesebb szabályozását, a reorganizációs kérelem tartalmának pontosítását, a pénzforgalommal összefüggő kérdések szabályozását, közjegyzői okiratba foglalt követelést ne lehessen vitatottnak minősíteni, a csődeljárásban a hitelezők szavazatszámításának elveit, felszámoló kirendelése számítógépes módszerrel, szabályozottan történjen, az ettől való eltérést nyilvános határozatban, indokolással kelljen közzétenni. A hitelezői választmány kezdeményezhesse a felszámoló visszahívását, akár indokolás nélkül is. A zálogjogosult legyen jogosult a zálogtárgy átvételére, ha a pályázati vagy árverési eljárás kétszer eredménytelen volt.

Kezdeményezésünkre bekerült a törvénybe a felszámolási eljárás alatt le nem hívott bankgarancia, biztosítói garancia, biztosító által kiállított készfizető kezességvállalást tartalmazó kötelezvényből származó követelések rendezése, amely hosszú évek óta megoldatlan volt. Ezeknek a függő követeléseknek a rendezésére a felszámolónak tartalékot kell képeznie. Ha a jogosult a felszámolási zárómérleg elkészítéséig bejelenti a követelését, akkor a felszámoló a tartalékból kielégíti követelését. Ha később válik esedékessé a követelés, a bírósági letétben helyezett összegből elégítik ki a jogosultat a vagyონrendezési eljárás szabályainak megfelelő alkalmazásával.

A tervezetbe - tiltakozásunk ellenére - számos olyan rendelkezés is bekerült, amely a hitelezői érdekek érvényre juttatását kifejezetten gyengíti.

A csődtörvény módosításához kapcsolódóan aktívan részt vettünk a végrehajtási rendeletek kidolgozásában. Ezek közül kiemelkedő jelentőségű volt a felszámolási eljárásban az adós vagyónának nyilvános értékesítésére vonatkozó részletes szabályokról, továbbá a felszámolási eljárás számviteli feladatairól szóló 225/2000.(XII.19) Korm. rendelet módosításáról szóló 237/2009.(X.20.) Korm. rendelet. Ez a jogszabály határozza meg, hogy a felszámoló milyen eljárás keretében értékesítheti a vállalat vagyonát. Észrevételeink közül sajnos keveset építettek be a rendeletbe, szakértőink szerint sokkal részletesebb szabályozásra lenne szükség. A rendelet laza keretjellegetű előírásai indokolatlanul nagy mozgásteret biztosítanak a felszámolónak a hitelezőkkel szemben.

2.3 A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény módosítása

A törvénymódosítás lehetővé tette az ún. könnyített alapítású korlátolt felelősségű társaságok alapítását, tehát az alaptőke-minimum nélküli alapítást is. Emellett a vonatkozó EU irányelv átültetésével a határon átnyúló szavazást kívánta megkönnyíteni a képviselő útján történő szavazás, a távszavazás szabályainak módosításával. A részvényesi jogok korlátozását jelenti viszont az a rendelkezés, amely szerint csak a szavazatok legalább 1%-ával rendelkező részvényesek tehetnek javaslatot a nyilvánosan működő rt. esetében a közgyűlés napirendjének kiegészítésére, határozati javaslatok előterjesztésére. A nyilvános rt-k esetében ugyancsak új rendelkezés, hogy az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjainak nevét, pénzügyi juttatásait nyilvánosságra kell hozni.

A tervezethez megküldött észrevételünkben egyes rendelkezéseknek a zártkörű rt-kre történő kiterjesztését kifogásoltuk, és a közgyűlés előkészítésével, a részvényesi joggyakorlással kapcsolatos eljárási kérdésekhez tettünk pontosító javaslatokat. Az új rendelkezéseket a 2009. évi CXXI. törvényben fogadta el az Országgyűlés.

2.4 A pozíciólezáró nettósítás

A Csődtörvényt módosító 2009. évi LI. törvény alapján a csődeljárás időszakában az adóst megillető fizetési haladék, illetőleg ideiglenes fizetési haladék időtartama alatt az adóssal szemben – teljeskörűen fel nem sorolva az összes korlátozást - beszámításnak helye nincs, a pénzkövetelések végrehajtása szünetel, zálogtárgyból, **óvadék tárgyából nem lehet kielégítést szerezni**, továbbá a csődeljárás kezdő időpontja előtt kikötött biztosítékot nem lehet érvényesíteni. Kivételt képez ez alól az intézményi felek között kötött szerződés alapján nyújtott óvadékkal szembeni igényérvényesítés. Ez a rendelkezés a derivatív ügyletek, egyéb tőkeáttételes ügyletek biztonságos lebonyolítását lényegesen mértékben veszélyeztette. A

rendekezéssel szemben a Bankszövetség már a törvény előkészítésénél kifogással élt, de sajnos eredménytelenül.

A rendekezéssel kapcsolatban az érintett nemzetközi szakmai szervezet, az ISDA, a Bankszövetség és a társ-érdekképviseltek is felléptek a Pénzügyminisztériumnál és az Igazságügyi és rendészeti Minisztériumnál.

Azt kértük, hogy a pozíciólezáró nettósításra irányuló megállapodásokat, valamint a bankokkal, befektetési vállalkozásokkal kötött biztosítéki megállapodásokat kifejezetten vegyék ki a biztosítékérvényesítés tilalma alól.

Így a nettósítási keretmegállapodás körébe tartozó követelések a fizetési moratórium időszaka alatt is érvényesíthetők. Személyes tárgyalások, s a két minisztériummal folytatott hosszas levelezés útján sikerült elérni a törvény korrekcióját.

A pozíciólezáró nettósítással kapcsolatban a Bankszövetség módosító indítványának eredményeként kikerült a csődtörvényt módosító 2009. évi LI. törvényből az a rendelkezés is, hogy a nem intézményi befektetői körbe tartozók esetében csak akkor lehet a pozíciólezáró nettósításra vonatkozó megállapodást figyelembe venni, ha azt a csődeljárás kezdeményezése előtt több mint 180 nappal korábban kötötték.

2.5 Magánszemélyek adósságrendezési eljárása

A magánszemélyek adósságrendezési eljárására vonatkozó koncepció tervezetét az IRM 2009 márciusában széles körű társadalmi vitára bocsátotta. A koncepció egy korlátozott adósi kör számára kívánt adósságrendezési eljárást létrehozni: azoknak, akiknek vagyona kevesebb, mint tartozásaik összege, de elegendő a tartozások legalább 25%-ának kiegyenlítésére. Kétfajta eljárás működne: az adós és a hitelezők közötti megállapodáson alapuló adósságrendezési eljárás, továbbá az adós kezdeményezésére, hitelezői támogatás nélkül lefolytatott adósságrendezési eljárás. A tervezethez számos észrevételt tettünk: a bankszektor véleménye szerint a tervezet ronthatja a hitel-visszafizetési morált és megalapozatlan illúziókat kelthet a társadalomban az adósságspirálból való kijutás esélyeit illetően. Hangsúlyoztuk, hogy a hitelnyújtók és az ügyfelek között jelenleg is számos lehetőség van a bajba jutott adósok helyzetének könnyítésére. Észrevételünkben a jelzáloghitelezéssel, a jelzáloglevél útján történő finanszírozással kapcsolatban külön felhívtuk a figyelmet a koncepció veszélyeire.

A koncepciót követően az IRM elkészítette a törvény normaszöveg-tervezetét is, és előzetes szakmai egyeztetésre bocsátotta. Ezúttal is több fordulóban részletes javaslatokkal éltünk, egyeztetéseken vettünk részt, adatokat szolgáltatunk az IRM-nek a készítendő, a törvény várható hatásait elemző hatástanulmányhoz. A tervezettel kapcsolatos munka az IRM-en belül tovább folyik.

2.6 A hosszú távú megtakarítások ösztönzése

A kormány 2010-től adókedvezménnyel ösztönzi a hosszú távú befektetéseket, a magánszemélyeknek így lehetővé válik tartós megtakarításaikat a jelenlegi adószabályoknál (20% kamatadó) kedvezőbb módon tartani (3 éves lekötésnél 10%, 5 éves lekötésnél 0% a kamatadó). Az új konstrukcióval párhuzamosan a hosszú távú megtakarítást, öngondoskodást szolgáló, a nyugdíjrendszer IV. pilléréként bevezetett NYESZ-R számla is fennmarad, - az ott

tartott pénzeszközök a magánszemély döntésétől függően, meghatározott feltételek mellett, átvihetők a tartós befektetési termékbe - pedig az eredeti törvényjavaslat még arról szolt, hogy ez a konstrukció 2013-ig fokozatosan megszűnik. A Bankszövetség tagbanki szakértők közreműködésével több olyan pontosító, az új előírások alkalmazhatóságot könnyítő javaslatot küldött a Pénzügyminisztériumba, melyek beépültek a törvénytövegebe.

2.7 A követeléskezelés törvényi szabályozásának szükségessége

A Bankszövetség elnöksége megtárgyalta a követeléskezelés jogi szabályozásának szükségességéről szóló előterjesztést, s úgy döntött, hogy a Bankszövetség kezdeményezze a Pénzügyminisztériumnál a vonatkozó jogszabályokat kidolgozó munkacsoport megalakítását.

Megbeszélést folytattunk a PM illetékes szakállamtitkárával és főosztályvezetőjével, amelyen kiderült, hogy a szabályozás lényeges kérdéseiben nincs eltérés a Pénzügyminisztérium és a Bankszövetség álláspontja között. A bankrendszernek fontos érdeke fűződik ahhoz, hogy az intézményrendszer sajátosságait figyelembe vevő szabályozás szülessen.

2.8 A csoportos keresetindítás törvényi szabályozása

Csiha Judit és Magyar Bálint országgyűlési képviselők **csoportos keresetindításra vonatkozó rendelkezéseket** tartalmazó képviselői indítványt nyújtottak be az Országgyűléshez a Polgári Perrendtartásról szóló 1953. évi III. törvény módosítására.

Az Országgyűlés által tárgyalt **T/11332. számú törvényjavaslattal** kapcsolatban a Bankszövetség főtitkára levélben megkereste az Országgyűlés elnökét, mert a törvényjavaslat közvetlenül érinti a pénzügyi szolgáltató szervezetek, így a hitelintézetek tevékenységét is, a versenyjogi, fogyasztóvédelmi kérdésekkel összefüggő jogviták révén.

Felhívtuk a figyelmet a törvényjavaslat hiányosságaira, s egyúttal kértük, hogy az Országgyűlés a törvényjavaslatról annak alapos átdolgozása után döntsön. A törvényjavaslattal kapcsolatban a hasonló tárgyú törvénytervezeten már dolgozó IRM komoly szakmai aggályokat támasztott.

A törvényjavaslat, amennyiben elfogadásra kerül, komoly problémákat okozhat, mert számos szakmai hiányosságot tartalmaz, és kellő kidolgozottság, garanciális elemek hiányában eszközévé válhat annak, hogy egyes gazdasági szereplők versenytársaikat így hozzák kellemetlen helyzetbe, vagy jogellenes gazdasági fenyegetés és hírnévrontás eszközeként is alkalmazható lenne, egy ilyen eszköz **felbecsülhetetlen gazdasági károkat okozhat**.

A törvényjavaslat gyorsan keresztülment a bizottsági vitákon, az Országgyűlés az általános vitát lezárta. Az Országgyűlés elnöke ugyanakkor, a bankszövetségi aggályokat figyelembe véve, a javaslatot megvitatásra visszaküldte az Országgyűlés Alkotmányügyi Bizottságának. A törvényjavaslatot az Országgyűlés a februári ülészen elfogadta, azonban a köztársasági elnök visszaküldte aláírás előtt megfontolásra az Országgyűlésnek.

2.9 Az új Polgári Törvénykönyv előkészítése

Az új Ptk. előkészítése kapcsán az IRM az érdekelt tárcákkal és szakmai érdekképviseletekkel több ízben szervezett konferenciákat a Ptk. előkészítésének adott készülségi fokához alkalmazkodva. Ezeken a Bankszövetség és az érdekelt banki kollégák részt vettek.

A minisztérium készített egy olyan - nem hivatalos - Ptk. változatot, amely szövegbe építetten tartalmazta a minisztérium által támogatott módosító javaslatokat; ezt a változatot a minisztérium időről-időre frissítette a tervezet folyamatos követhetősége érdekében. Az IRM külön szöveget készített a törvény koherenciájának, stiláris, nyelvi pontosításának érdekében. A hitelintézetek működését közvetlenül érintő fejezetrészeknél – a factoring szerződés kivételével - nincs változás.

Az új Polgári Törvénykönyvet tartalmazó 2009. évi CXX. törvény 2009. november 20-án megjelent a Magyar Közlönyben. A Polgári Törvénykönyv hatályba léptetéséről külön törvény rendelkezik, amelyet azonban a köztársasági elnök aláírás előtt megfontolásra visszaküldött az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés februárban változatlan tartalommal fogadta el a visszaküldött Ptké.-t, a 2010. évi XV. törvényt.

A Ptké. úgy szabályozza az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépését, hogy az új kódex mintegy 1200 paragrafusából 100 lép hatályba 2010. május elsején, az egyéb rendelkezések pedig 2011. január elsején. Így, korábban lépnek hatályba a gondnokságra, az alapítványokra és a személyiségi jogokra vonatkozó szabályok, az egyéb, a gazdasági élet szereplőit érintő rendelkezések 2011. év elején lépnek hatályba. A Ptké. a közvetlenül a hatályba léptetéshez kapcsolódó rendelkezéseken kívül számos, az új Ptk.-nak az egyéb jogszabályokkal való összhangját biztosító rendelkezést tartalmaz. A módosító rendelkezések közül számos közvetlenül érinti a bankokat: pl, végrehajtási törvény, csődtörvény, lakástakarékpénztári törvény. A Ptké. előkészítésében a Bankszövetség munkacsoportja ugyancsak aktívan közreműködött.

Külön törvény készült az egyes pénzügyi tárgyú törvényeknek az új Polgári Törvénykönyvvel összefüggő módosításáról: ez a 2010. évi XII. törvény, amelynek az előkészítésében, véleményezésében a Bankszövetség jogi munkabizottsága ugyancsak részt vett.

3. Pénzforgalom

3.1 A pénzforgalommal kapcsolatos törvényalkotás

A Bankszövetség a Magyar SEPA Egyesület (MSE) PSD Implementálási munkacsoportjával közösen dolgozott a belső piaci pénzforgalmi szabályokra vonatkozó Európai Unió irányelv hazai jogrendbe történő beépítésének véleményezésén. A bankok véleménye több ponton eltért a jogalkotótól. A bankok többek között nem helyeselték azt, hogy a fogyasztókra és a mikro-vállalkozásokra azonos szabályok vonatkozzanak.

A pénzforgalmi szabályokat 2009. november 1-re kellett úgy átalakítani, hogy azok maradéktalanul megfeleljenek a 2007/64/EK irányelvben rögzítetteknek. Az irányelv beépítése a hazai jogrendbe számos meglévő jogszabály módosításával járt. Az összetett jogi és szakmai feladat minden tagország számára, így számunkra is nagy kihívást jelentett. A PM a törvényjavaslatot több esetben átdolgozta, s ezekhez minden alkalommal a Bankszövetség részletes, módosító javaslatot tett, kiemelve azokat a kulcskérdéseket, amelyekben a bankok nem értettek egyet a törvényalkotóval. A pénzforgalmat szabályozó kormányrendeletet és MNB rendelkezést 2009. november 1-től törvény (PFT) váltotta fel. A törvény végrehajtását pedig MNB rendelet szabályozza. Ezzel hazánk a kívánt határidőre teljesítette az EU elvárásait, s így az euró pénzforgalomra 2009. novembertől az új uniós szabályok érvényesek.

3.2 Az interchange díjak és a kereskedői jutalék törvényi szabályozása

Az Országgyűlés az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2009. évi CL. törvényt egy, a szavazás napján, a házszabállyal ellentétesen benyújtott képviselői módosító indítvány támogatásával az előterjesztő Pénzügyminisztérium ellenében olyan tartalommal fogadta el, amely maximálja a bankok közötti interchange díjak és a kereskedői jutalékok mértékét. A szabályozás a szerződési szabadság és a piacgazdaság elvét sérti.

Miután az Országgyűlés a zárószavazást közvetlenül megelőzően benyújtott módosító indítványt – figyelmen kívül hagyva annak megalapozatlanságát – elfogadta, a Magyar Bankszövetség a köztársasági elnököt kérte arra, hogy az elfogadott törvényjavaslatot ne írja alá. A MasterCard és a VISA Europe magyarországi képviselője ugyancsak a köztársasági elnökhöz fordult előzetes normakontrollt kérve. Ennek ellenére a törvény 2009. évi CL. számon december 23-án kihirdetésre került, a sérelmezett rendelkezés hatályba lépésére 2010. március 1-je szerepelt a törvényben. A szakemberek a törvényi rendelkezés végrehajthatóságát rendkívül kétségesnek tartották, mind végrehajthatatlan technikai és tartalmi szempontból.

A Bankszövetség véleménye szerint a kihirdetett törvény alkotmányosértő volt. Hasonló véleményt képviselt a PM is, ezért intenzív egyeztetések kezdődtek a Pénzügyminisztérium szakértőivel, valamint a parlamenti frakciókkal annak érdekében, hogy a legzavaróbb rendelkezések kikerüljenek a törvényből, illetve egyes rendelkezések hatályba lépése későbbre halasztódjék. Ennek eredményeként az egyes pénzügyi tárgyú törvényeknek az új Polgári Törvénykönyvvel összefüggő módosításáról szóló 2010. évi XII. törvény záró rendelkezéseibe került be a korábbi rendelkezés módosítása. A módosítás szerint a korábbi interchange-díjra vonatkozó rendelkezések nem lépnek hatályba és a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel lebonyolított fizetési művelethez közvetlenül kapcsolódó, a kedvezményezett szemben a pénzforgalmi szolgáltató által érvényesíthető jutalékok, díjak és egyéb költségek mértéke (kereskedői jutalék) nem haladhatja meg a kifizetett összeg 2 %-át. Az új rendelkezés 2010. május 1-jén lép hatályba. Az új rendelkezés a korábbinál jóval kedvezőbb helyzetet eredményez a bankok számára, ezért a további lépések egyelőre lekerültek a napirendről.

3.3 Az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszer (EFER)

Az Elektronikus Kormányzat Operatív Program (EKOP) keretében, az Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszer (EFER) kialakításával az ügyintézés egyszerűsítése a cél. Lehetővé kívánják tenni, hogy a hivatalos ügyek díjait az ügyfél postai készpénzfizetési utalvány helyett bankkártyával, vagy más elektronikus úton is kiegyenlíthesse. A legmodernebb fizetési módokat az APEH és a VPOP irodákon kívül az okmányirodáknak és más kormányzati intézményekben is bevezetnék, de ez körültekintő szervezést igényel. A különféle fizetési módok alkalmazását lehetővé tevő fejlesztési munkákban számítanak a bankok szakmai tapasztalataira is, ezért a Pénzügyminisztérium Informatikai Számítástechnikai Központja (PmISZK) képviselőivel folytatott tárgyalást követően a Bankszövetségben megalakult az a munkacsoport, amely szakmai segítséget nyújt a PmISZK munkatársainak feladataik elvégzésében. Először az okmányirodába telepítendő POS berendezések követelményrendszerét kellett megfogalmazniuk, amelynek alapján kiválaszthatók lesznek azok a berendezések, amelyekkel a kormányzat által megvásárolni tervezett kártyaelfogadó berendezéseken megvalósulhat a bankkártyák elfogadása.

4. A GVH-Interchange vizsgálat lezárása

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) Versenytanácsa (VT), a 2008-ban indult, a bankkártyás tranzakciók multilaterális bankközi díjának (MIF) bankok közötti megállapodását kifogásoló, Vj-18/2008. számú versenyfelügyeleti eljárásának végén, 2009. szeptember 24-én kihirdette döntését. A megállapodást versenykorlátozónak ítélte, a vizsgálatban érintett bankok mindegyike esetében jogsértést állapított meg. Az eljárás tárgyát képező, 1996-ban kötött bankközi megállapodás sértette az 1997. január 1-től hatályba lépő, a tisztességes piaci versenyről szóló törvény (Tpv.) 11.§-át, valamint 2004. május 1-től 2008. július 30-ig, a megállapodás fölmondásáig, a jogsértő magatartás megszüntetéséig, az EK Szerződés 81. cikkét is.

A közel 2 milliárd forintos pénzbírsággal azonban a két nemzetközi kártyatársaság mellett csak azt a hét bankot sújtotta, amelyek 1996-ban megkötötték a bankközi díjak mértékére vonatkozó megállapodást. A megállapodáshoz később csatlakozó bankok menetsültek a pénzbírságtól.

A bírság mértékének megállapításakor az érintett bankok 2004-2007. közötti bankközi forgalmát és jelenlegi piaci súlyát vették figyelembe. Jelentős enyhítő körülménynek tekintette a GVH, hogy az eljárás alá vontak maguk is felismerték, hogy a bankközi jutalék mértékén változtatniuk kellett volna.

5. A központi hitelinformációs rendszerről szóló törvényjavaslat

Miután a Kormány az előzetes egyeztetéstől nagymértékben eltérő tartalmú törvényjavaslatot nyújtott be a Parlamenthez, 2009. I. félévében folyamatosan tárgyaltunk az Igazságügyi tárcával, hogy a hiteldöntés meglapozottságát nagymértékben javító teljes (vagy pozitív) listás adósnnyilvántartás megfelelő törvényi háttérrel indulhasson.

A konzultációba tagbanki és külső adatvédelmi szakértőket is bevonva sikerült elérnünk, hogy a törvény hatályba lépését követően született ügyleteket kötelező legyen a rendszerbe bevinni, ugyanakkor a már folyósított hitelek felvitele tekintetében (ösfeltöltés) csak egy nehezen kivitelezhető, ügyfél-hozzájáruláson alapuló megoldást fogadott el a jogelőkészítő.

Ebben az ügyben többször is kikértük a tagbankok véleményét, s ennek alapján az Elnökség úgy határozott, hogy továbbra is a törvényi (kötelező adatfelviteli) megoldást támogatjuk, a kormány által képviselt kompromisszumos javaslat nem fogadható el.

A kialakult vitára tekintettel az Országgyűlés tavaszi ülészakán nem döntött ebben a kérdésben, míg az őszi ülészak napirendjéről – a válságra hivatkozással – lekerült a javaslat.

6. Adatszolgáltatás

6.1 A betétbiztosítás változása, a biztosított betétekre vonatkozó hitelintézeti adatszolgáltatás

2009. július 1.-től - az európai szabályozásnak megfelelően - módosult a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) betétbiztosítást szabályozó része. Eszerint a betétbiztosítási kártalanítási kifizetés felső határa 13 millió forint helyett 50.000 EUR-nak megfelelő forintösszeg. A forintösszeg meghatározásakor a kártalanítás

kezdő időpontját megelőző napon érvényes MNB devizaárfolyamot kell figyelembe venni. A törvény szerint a kártalanítás kifizetése lerövidül, s a korábbi 90 nap helyett 20 munkanap áll majd rendelkezésre, ami kivételesen indokolt esetben egyszer 10 munkanappal meghosszabbítható. A hitelintézeteknél lévő betétbiztosításhoz kapcsolódó adatokat - az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) rendszerének megfelelő rendelkezésre állását, a betétek személyenkénti összevonását - a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (PSZÁF) a helyszínen fogja ellenőrizni.

A Bankszövetség szakértői a vonatkozó törvényszöveg alkalmazhatóbbá tétele érdekében több alkalommal egyeztettek a PSZÁF-OBA képviselőivel, és a jogszabálysövegben is módosításokat kezdeményeztek a Pénzügyminisztériumnál. A megváltozott törvényszöveg pontosította, hogy meghatalmazott esetén a kártalanítás napján hatályos szabályok szerint kell eljárni, azaz nem kell figyelni a meghatalmazások keltét és így az 1997. előtt keltezett meghatalmazások miatt nem keletkezik közös betét. Továbbá, a közösségi betétnek minősülő társasházi és lakásszövetkezeti betéteknél a lakások száma, és nem a tulajdonosok száma fogja meghatározni a kártalanítási összeghatárt. A tulajdonosság figyelése a tulajdonlás gyakori változása, a tulajdonrészek összeolvadása/szétválása miatt kezelhetetlen, a lakásszám a számlanyitáskor bekért dokumentumokban szerepel. Ezen kívül az örökléshez kapcsolódó jogszabály módosítás egyértelművé teszi, hogy az örökös betétjét nem kell majd összevonni az örökösökkel kártalanítás esetén.

Az OBA Igazgatóságában döntést hoztak arról, hogy az intézményeknek ügyfelek részére rendszeres időközönként (évente egyszer) a konszolidáltan biztosított betétekről kivonatot kell küldeni. A kivonatküldés első alkalommal a 2010. december 31. állapotról szól majd, és 2011. január 31-ig kell teljesíteni.

6.2 Fogyasztóvédelmi célú adatszolgáltatás a PSZÁF felé

PM rendelet alapján, 2010 júliusától a hitelintézeteknek a különböző hitel- és lízingtermékeikről az összes aktuális típus teljes körű felsorolásával adatot kell szolgáltatniuk a Felügyelet (PSZÁF) részére. Az új adatszolgáltatás fogyasztóvédelmi céllal született, a PSZÁF törvényben foglalt kötelezettségének eleget téve rendeli el az új jelentések beküldését. A Felügyelet a különböző pénzügyi intézménytől kapott adatokat honlapján kívánja közzétenni, s rendszeresen frissíti, hogy a fogyasztók kiválaszthassák azokat a termékeket, amelyekről bővebb információt kérhetnek a terméket forgalmazó szolgáltatótól. Az ingatlanlízing, a szabad felhasználású jelzáloghitel, a lakáscélú hitel, a fogyasztási hitel, a számlahitel, a megtakarítás fedezete mellett nyújtott hitel és a hitelkártyák kategóriák alá tartozó termékekről, azok kondícióiról lehet az összehasonlítást elvégezni.

A Bankszövetség jelezte a jogalkotónak és a PSZÁF-nak is, hogy a törvény szövegéből nem következik egy ilyen széleskörű adatbázis kiépítése, s javasoltuk, hogy a lehető legegyszerűbb és legkisebb ráfordítással megvalósítható módon történjen az adatkérés.

IV. BANKSZÖVETSÉGI MUNKACSOPORTOK, MUNKABIZOTTSÁGOK, RENDEZVÉNYEK, KAPCSOLATOK

1. Bankszövetségi munkabizottságok, munkacsoportok

1.1 Bankbiztonsági Bizottság

1.1.1 IT Biztonság (ITB) Munkacsoport

A munkacsoport foglalkozott az European Payment Council (EPC) Information Security Support Group (ISSG) magyar tagjának beszámolóját alapján a munkacsoport szerepéről, felépítéséről, munkamódszeréről, valamint arról, hogy az ISSG milyen témákkal foglalkozik, és ezek hogyan hasznosíthatók az ITB tagjai és a hazai bankközösség számára.

A munkacsoport tagjaival ismertették az InterGIRO átállás biztonsági vonzatait. Erre reagálva a munkacsoport úgy határozott, hogy az elektronikus hálózattal és aláírással kapcsolatos témákra a munkacsoporton belül célszerű a témában jártas szakemberek részvételével egy ad hoc csoportot alakítani.

A munkacsoport vezetője a Fraud Meeting és az IT Biztonsági Munkacsoport közötti együttműködésre tett javaslatot, amelyet a munkacsoport tagjai elfogadtak.

A GIRO Rt. munkatársai beszámoltak új fejlesztéseikről, és ismertették azok felhasználási lehetőségeit. A munkacsoport tagjai megfogalmazták módosító javaslataikat a PSZÁF honlapján megjelent Internet bankos ajánlással kapcsolatban, és elkészítették az Ajánlás módosított változatát, amelyet a Bankszövetség Elnöksége megvitattott, és egyetértett azzal, hogy a Bankszövetség kezdeményezze a Felügyeleti Ajánlás felülvizsgálatát.

Informatikai Biztonsági Munkacsoport megtárgyalta az elektronikus úton küldött végrehajtói megkeresések kezelésével, megválaszolásával kapcsolatos programot, és képviselőket jelölt ki az ezzel foglalkozó szakbizottságban történő részvételre, és a folyamatok figyelemmel kísérésére. A Végrehajtói Kamara felkérésére a szakbizottság megvitatta az IND Informatikai Kft által készített rendszerleírás több változatát, s velük együttműködésben előkészített egy szolgáltatási szabályzatot az együttműködés kereteinek meghatározására. A rendszerhez a bankok egyedi döntés alapján csatlakoznak.

A Bankszövetség tárgyalást folytatott a GIRO Zrt.-vel annak érdekében, hogy a rendszert a többi hatósági szervezettel történő üzenetküldés során is használni lehessen.

1.1.2 Fizikai Biztonsági Munkacsoport

A munkacsoportja több ülésen foglalkozott az ATM elleni támadásokkal, illetve bankrablásokkal.

Az ATM témával kapcsolatban a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) szakértői is részt vettek a munkacsoport üléseken, és a tapasztalatcserén túl, a felek kölcsönös adatcserékről is megállapodtak. Ennek keretében a bankok az általuk legveszélyeztetettebbnek ítélt ATM-ek listáját adták át a rendőrségnek, míg az NNI a legfrissebb statisztikákat szolgáltatotta a

bankoknak. A támadások elleni védekezés terén – európai példákat is elemezve – a festékpátronos módszer tűnt a leghatékonyabbnak, amelynek hasznosságára, fontosságára a Bankszövetség elnöke külön levélben is felhívta a tagbankok első számú vezetőinek a figyelmét.

A munkacsoport, felismerve, hogy a fizikai mellett a humán tényező is érdemi biztonsági kockázatot jelenthet a banküzemre, megtárgyalta és elfogadta azt az előterjesztést, hogy a munkacsoport a jövőben nagyobb figyelmet fordítson ennek a kérdéskörnek. Ennek megfelelően megváltozott a munkacsoport elnevezése is „Humán- és Fizikai Biztonsági Munkacsoport elnevezésre.

A munkacsoport üdvözölte, hogy több évi próbaüzem után élesben is elindult az un. „Éles bejelzések” program, amelynek keretében a bankrablási helyszínre riasztással érkező rendőröket már útközben ellátják a helyszín (bankfiók) pontos paramétereivel.

1.2 Újjáalakult a Compliance Bizottság

Az eddig csak pénzügyi kérdésekkel foglalkozó Compliance Munkacsoport kivált a Bankbiztonsági Bizottságból, önálló bizottsággá alakult, és megalakult két új munkacsoport is, a Pénzügy és terrorizmus finanszírozása elleni Munkacsoport, valamint az Általános Compliance Munkacsoport.

A Compliance Bizottság elhatározta, hogy a Bankszövetség keretei között egy tematikus compliance előadásorozatot szervez, amelynek elvégzése egy, a szakma által elfogadott és értékelt alkalmazási többletfeltételt jelentene a területen dolgozó, vagy dolgozni szándékozó kollégáknak.

1.3 Work-out munkabizottság

A work-out területen dolgozó banki kollégák felvetésére a Bankszövetség munkabizottságot szervezett a követeléskezeléssel foglalkozó banki szakértők, közgazdászok, jogászok részvételével a bankok közötti együttműködés, kölcsönös tájékoztatás rendszeressé tétele és az egységesebb fellépés érdekében. A munkabizottság a követeléskezeléshez közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó, a szakterületét érintő jogszabály-módosítások tervezetéről, az intézkedést igénylő gyakorlati kérdésekről alakít ki közös álláspontot.

Az alakuló ülésen a munkabizottság a Parlamenthez benyújtott csódtörvény-módosítás előkészítésével kapcsolatos tapasztalatokat, a magáncsődről készülő törvényjavaslat koncepcióját beszélte meg. Emellett a munkabizottság céljai között szerepel a szakma érdekképviselése, a banki szempontok sajtóban való megjelenítése, valamint a szakmai szervezetekkel (felszámoló, végrehajtók) történő kapcsolattartás.

1.4 A bírósági végrehajtók és a bankok közötti elektronikus kommunikációval foglalkozó munkabizottság

A Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara 2008 végén megkezdte elektronikus üzenetküldő rendszerének a kiépítését. A bankokhoz küldendő adatkérési megkereséseiket elektronikusan aláírt okirat formájában küldik meg a bankoknak, a Végrehajtói Kamara szerverén keresztül. A rendszer kialakításával kapcsolatos tárgyalásokra, az ezzel összefüggő banki fejlesztésekkel

kapcsolatos koordinációra a Bankszövetség munkabizottságot hozott létre. Ebben IT fejlesztéssel foglalkozók, jogászok, pénzforgalmi szakértők vesznek részt.

A munkabizottság 2009. év folyamán részt vett a megkeresések adatsémájának, a műszaki specifikáció kialakításában. Többször tárgyaltunk a Végrehajtói Kamarával, az informatikai fejlesztő céggel, a Gíro-val. Az elektronikus lekérdezési rendszer elindult, de a működéssel kapcsolatban számos gyakorlati probléma merül fel, elsősorban a végrehajtók érdekkörében. Ezeket tárgyalásos úton igyekszünk rendezni. Fontosnak tartjuk, hogy a végrehajtók részére történő banki adatszolgáltatás rendszerét, tapasztalatait hasznosítani lehessen a más szervezetek, hatóságok részére történő adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítésénél is.

1.5. Közvetítói munkabizottság

A Bankszövetség szakértői munkacsoportot hozott létre a közvetítőkre vonatkozó törvényi szabályozás előkészítése során, amely a PM szakértőivel, szakállamtitkárával folytatott rendszeres tárgyalásokon keresztül részt vett a normaszöveg kidolgozásában, majd később a parlamenti szakaszban is bekapcsolódott a módosító indítványok előkészítésébe. A törvény elfogadását követően a végrehajtáshoz kapcsolódó rendeletek előkészítésével, ill. az elfogadott törvény, értelmezést igénylő kérdéseivel foglalkozott a munkabizottság. A törvény hatályba lépésével kapcsolatos tisztázatlan kérdések ügyében megbeszéléseket folytattunk a PSZÁF-fal és az IRM-mel, és írásbeli állásfoglalást kértünk a leglényegesebb ügyekben.

1.6 Megalakult a Hitelintézeti Adatszolgáltatási Szakértői Csoport (HASZ)

A PSZÁF és az MNB adatszolgáltatásért felelős szervezetei 2010. január elsejétől a hitelintézetek egyedi adatszolgáltatásában - az MNB mérlegre vonatkozó változtatási igényéből kiindulva - jelentősebb változásokat terveztek. Az új jelentések kidolgozására szakértői munkacsoport alakult 2009 első negyedévében, melyben a PSZÁF, MNB szakemberein kívül a részvénytársasági formában működő hitelintézetek, a külföldi anyabankkal rendelkező fióktelepek és a szövetkezeti hitelintézetek képviselői is részt vesznek. A hitelintézeti szektort felügyelő szakemberek a munkacsoporttól hosszú távú együttműködést várnak, amint ezt a CEBS–ECB keretei között folyó, a banki adatszolgáltatást közösségi szinten harmonizáló szakértői munka is előrevetíti.

A HASZ munkamódszerének alapvető eleme, hogy az adatszolgáltatók a PSZÁF-MNB által közösen kidolgozott tervezeteket már a munkafolyamat korai fázisában véleményezhetik.

1.7 Kommunikációs Munkabizottság

A Kommunikációs Munkabizottság 2009. évi tevékenysége során figyelembe vette a Bankszövetség középtávú stratégiájában meghatározott kommunikációs feladatokat, továbbá összehangolta a bankszektor kommunikációs tevékenységét a gazdasági válság következményeinek megfelelően.

Az elmúlt évben a bankszektorra nagy nyomás nehezedett, a bankok és ügyfelek közötti bizalmat sok, egyoldalú, megalapozatlan támadás rombolta. Ennek következtében a Bankszövetség Kommunikációs Bizottságának tagjaira számos, több esetben azonnal választ igénylő kommunikációs feladat hárult. Az adott helyzetben a Szövetség kommunikációja nagyon sok esetben kényszerűen eseménykövető és magyarázó jellegű volt.

Törekedtünk arra, hogy a gazdasági és pénzügyi újságírókkal kapcsolatainkat szorosabbra fűzzük és rendszeressé tegyük. Ennek érdekében az év elején a bankok kommunikációs vezetői, továbbá a rangos gazdasági-pénzügyi újságírók számára vacsora keretében tettük lehetővé a kötetlen beszélgetést. Az év során a bankszektort érintő különböző intézkedések kapcsán többször szerveztünk újságírók szűkebb és tágabb körével háttérbeszélgetéseket.

Összességében megállapítható, hogy tagbankjaink kommunikációs vezetőinek részvételével sikerült elérni azt, hogy a bankszektort érintő legfontosabb kérdésekről a média nagyobbik része tényszerű információkat közölt.

A 2009 áprilisában megtartott Testületi Ülés határozott arról, hogy a bankszektor társadalmi elfogadottságát célzó program kidolgozásának és megvalósításának lehetőségeit meg kell vizsgálni. Ennek érdekében tagbankjaink első számú vezetőitől kértünk elvi állásfoglalást a program előkészítésére vonatkozóan. A vezérigazgatók többségének válasza pozitív volt, amelynek alapján létrehoztunk egy ad hoc munkabizottságot. A banki szakértők javaslatokat tettek arra, hogy milyen témák, illetve programok megvalósítása segíthetné a bankok és ügyfelek közötti bizalom erősítését. Egyetértés volt abban, hogy egy legalább három éves programra lenne szükség, olyan témakörben, amely az ország egészét lefedné, ugyanakkor nem támasztana versenyt hasonló témájú, más banki kezdeményezéseknek. A beérkezett javaslatok összefoglalójának megismerését követően szeptemberben az Elnökség úgy döntött, hogy a tervezett program előkészítését a következő évre kell elhalasztani. Ennek megfelelően a 2010. első félévében folytatjuk a koncepció kialakítására, egyeztetésére irányuló munkát.

1.8 Megalakult a Közraktározási Munkacsoport

A Közraktározási Munkacsoport elkészítette javaslatát a közraktározási hitelezés feltételeinek javításáról, s javaslatait egyeztette az érdekelt hatóságokkal és szervekkel.

1.9 KKV Munkacsoport

A Pénzügyminisztérium miniszteri biztosa megbeszélést tartott arról, hogy a válság körülményei között milyen új konstrukciókkal lehetne segíteni a mikro-, kis-, és középvállalkozásokat.

A Bankszövetség részéről - egyeztetve az érdekelt bankokkal - a legsürgősebb teendőnek azt tartottuk, hogy a már hosszú ideje húzódó Mikrohitel és Portfóliógarancia programokat hozzuk működésbe. Az érdekelt bankok nagyobb része ugyanis azért nem kapcsolódott be ezekbe a programokba, mert a sok tárgyalás és egyeztetés ellenére sem sikerült a bankok részére elfogadható szerződéseket kidolgozni.

A megbeszéléseken írásban is átadtuk a miniszteri biztosnak a legfontosabb akadályozó tényezőkről szóló összefoglalót. Ezek után megélénkült a szerződések kidolgozásával kapcsolatos munka.

A portfólió garancia konstrukció kialakításán a Magyar Vállalkozásfejlesztési Zrt., és a Hitelgarancia Zrt. is dolgozik. Az érdekelt bankok szakértői rendszeresen részt vesznek az egyeztetéseken. A konstrukció elhúzódó kidolgozása azonban erősen késlelteti a JEREMI keretében rendelkezésre álló pénz felhasználását.

A nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter kezdeményezésére az érdekelt bankok továbbra is vállalták a monetáris helyzetről szóló kérdőívek kitöltését.

1.10 Agrár Munkacsoport

Több bank kezdeményezésére a Bankszövetség részletes tájékoztatót készített a mezőgazdasági támogatások hitelezésével kapcsolatos engedményezésről. A többszörösen egyeztetett anyag továbbvitelét a Pénzügyminisztérium vállalta.

Az Agrárkamara elnökének kezdeményezésére a Bankszövetség megbeszélést hívott össze a mezőgazdasági hitelezésben érdekelt bankok szakértőivel, amelyen az Agrárkamara elnöke részletes tájékoztatót adott az agrárgazdaság helyzetéről és problémáiról.

1.11 A Bankszövetség és a Magyar SEPA Egyesület (BSZ-MSE) közös munkacsoportja

A pénzforgalmi jogszabályokban bekövetkezett változások, az új pénzforgalmi törvény (Pft.) és MNB rendelet megjelenése, valamint a kapcsolódó jogszabályok módosulása, továbbá a Pft. ismételt módosítása szükségessé tették a BSZ-MSE közös munkacsoportjának a felélesztését és havi rendszerességgel történő összehívását.

Az első ülésen a Pft. november elsejei hatályba lépéséhez kapcsolódva, a banki szabályozás módosítása körében ismertté vált gyakorlati problémákat beszélték meg a főleg pénzforgalmi területtel foglalkozó jogászokból álló résztvevők, és megállapodtak az egyes fogalmak (bankkártya, tartós adathordozó, váltókezes, felhatalmazó levél, stb.) azonos értelmezésében.

A következő megbeszélésen további, tisztázásra szoruló kérdésekkel foglalkoztak, így pl. a Hpt. 210. § értelmezése és az egyoldalú szerződésmódosítás feltételei a Pft-ben, a konverzióval kapcsolatos problémák, hatósági átutalási megbízás, illetve átutalási végzés fogadásával kapcsolatos problémák, a 227/2006. Kormányrendelet hatálya, a bankkártya éves díj visszatérítésének kérdése stb.

Annak ellenére, hogy néhány tagbank az előzőekben felsorolt kérdések valamelyikével már megkereste a jogalkotókat, úgy tűnik, hogy nem szűntek meg a problémák, és a szabályokhoz alkalmazkodó munkavégzést továbbra is akadályozzák az értelmezési problémák. Ezek egy részének feloldására alkalmasak a havi megbeszélések, de maradnak olyan kérdések, amelyek csak a pénzforgalmi jogszabályok módosításával oldhatók meg.

1.12 A Fizetési Rendszer Tanács (FRT) határozatának Bankszövetségi vonatkozásai

Az FRT felkérte a Magyar Bankszövetséget, a Magyar SEPA Egyesületet, az MNB-t és a GIRO Zrt.-t a SEPA szabványok alkalmazásával összekötött napközbeni elszámolás bevezetésére irányuló országos projekt előkészítésére, és a napközbeni elszámolás bevezetésének időpontjára vonatkozó javaslat kidolgozására. Az MNB, a Bankszövetség, a Magyar SEPA Egyesület és a GIRO képviselőiből Project Előkészítő Bizottság (PEB) alakult. A napközbeni elszámolás bevezetésének időpontjáról szóló döntés megszületését követően a PEB munkáját Projekt Irányító Bizottság veszi át.

1.13 Adózási munkacsoport (AMCS)

Az adóügyi kérdésekkel foglalkozó szakemberek számára a 2009-es év mozgalmas volt, a kormány több adócsomagot hirdetett meg, és a szakértői csoport számtalan javaslatot készített és küldött a Pénzügyminisztériumba. Az év elején, a kormány által kihirdetett adócsomagot megelőzően, a Bankszövetség Adózási munkacsoportja 28 db konkrét javaslatot dolgozott ki azzal a céllal, hogy ráirányítsa a figyelmet, hogy mennyire szükséges lenne azokat az adószabályokat megváltoztatni, amelyek a gazdasági szereplők és a kölcsöntörlesztési problémákkal küzdő ügyfelek terheit tovább nehezítik a rendkívüli helyzetben. Többek között kértük a követelés-elengedés szigorú szabályának könnyítését, és a gazdaság más szereplőire érvényes veszteségelhatárolás kiterjesztését a hitelintézetekre is. Mindkét témában kedvezően változtak a jogszabályok. Az áprilisi miniszterelnök váltás újabb adózási intézkedéseket hozott: júliustól 20%-ról 25%-ra nőtt az ÁFA kulcs, szigorodtak a jövedelemadóztatás és a társadalombiztosítási juttatások szabályai, a megtakarítások ösztönzésére új előírások születtek. Az AMCS folyamatosan nyomon követte a változásokat, és több, a banki gyakorlatban, adóadminisztrációban problémát okozó előírással reagált és egyeztetett a Pénzügyminisztériummal. Ennek eredményeként több ponton finomodtak, és alkalmazhatóbbá váltak a tervezett intézkedések.

Az előző év végén alakult munkacsoport 2009-ben hat alkalommal ülésezett és a tagok aktívan részt vettek az év végi Adófórumon is.

2. Konferenciák, kerekasztalok

2.1 Konzultáció az e-pénz hazai bevezetéséről

Széles tagbanki érdeklődés kísérte azt a bankszövetségi fórumot, amelyen a résztvevők az elektronikus pénz hazai bevezetésének lehetőségét vitatták meg az új szolgáltatást ajánló konzorcium előadása alapján.

A rendezvényen részt vett az EU Bizottság vezető pénzforgalmi irányítója, aki felhívta a figyelmet az e-pénzben rejlő perspektívára, ill. a bankoknak e téren komoly versenytársat jelentő mobiltelefonos vállalkozások növekvő aktivitására. A konzorcium képviselői részletesen ismertették az e-pénz tervezett működését, a bankok ebből származó lehetséges előnyeit, a csatlakozás viszonylag mérsékelt költségét és a világfolyamatokból való kimaradás veszélyeit.

2.2 Direkt marketing

A Direkt Marketing Szövetség egy napos konferenciát rendezett a kérdéskör bankokat érintő aktualitásairól. A jól felépített programban szó volt a jogalkotás és jogalkalmazás kérdéseiről, és bemutattak néhány sikeres hazai és külföldi kampányt is.

2.3 Békéltető testületek

A PSZÁF és az OFE szakmai konferenciát rendezett a békéltető testületeknek a pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos viták rendezésében játszott szerepéről. A konferencián részt vettek a megyei békéltető testületek elnökei. Elmondták, annak ellenére, hogy mindegyikük szakvizsgázott jogász, a bankok általában nem tartják őket kompetensnek, és nem járnak el a tárgyalásokra, beadványaik formálisak. A tapasztalatok azonban nem azonosak, mert vannak

megyék ahol a bank minden békéltetésre elmegy, amit a békéltető testületek és természetesen a panaszosok is értékelnek, hiszen nem érzik úgy, mintha a bank szóba sem állna velük.

2.4 Nemzetközi Konferencia a folyószámlára vonatkozó uniós bankváltási önszabályozásról

Az Európai Bankföderáció felkérésére a Magyar Bankszövetség Budapesten megszervezte azt a konzultációt, amelyen a nemzeti bankszövetségek képviselői felkészülhettek a folyószámlára vonatkozó uniós bankváltási önszabályozás megszervezésére. Az európai bankszövetségek szervezete (EBIC), az EU hatóságainak javaslatára kidolgozta az önszabályozás részleteit, amelyet 2009. november 1-től alkalmaz minden uniós tagállam, és a nemzeti bankszövetségek a felelősek a nemzeti keretek között működő önszabályozás megszervezéséért. Ennek megfelelően a Bankszövetség szervezésében Magyarországon is elkészült az önszabályozás, amelyhez a számlavezetésben meghatározó piaci súlyú bankok többsége csatlakozott.

2.5 Konferencia a gazdasági válság pénzügyi beszámolókra gyakorolt hatásáról

2009 február elején külső tanácsadók közreműködésével a Bankszövetség szakmai konferenciát szervezett számviteli és kockázatkezeléssel foglalkozó tagbanki szakemberek számára „A pénzügyi válság hatása a bankok pénzügyi beszámolójára” címmel. Az előadásokat a PricewaterhouseCoopers tanácsadói kívül a Pénzügyminisztérium a PSZÁF és a bankszakma gyakorlati szakértői tartották. Az előadók a válságkezelés kapcsán gyorsan végbemenő európai és hazai számviteli szabályok módosulását emelték ki: miért és hogyan változtak a nemzetközi számviteli sztenderdek (IAS39, IFRS 7), ill. a hazai számviteli törvény és a kapcsolódó kormányrendeletek. Előadás hangzott el arról is, hogy a bizalmi/likviditási válságban a Felügyelet és a jegybank mennyi új intézkedést hozott, valamint a hitelintézeteknek továbbra is számítani kell az erősödő felügyeleti monitoring tevékenységre.

Banki szakértő ismertette a nemzetközi számviteli sztenderdek (IFRS) és a hazai számviteli szabályok eltéréseiből fakadó különbségeket, az eredményre gyakorolt eltérő hatást és a technikai nehézségeket. Az előadó kitért arra is, hogy a hazai szabályozásban váratlanul bevezetett sajátos repo-val milyen problémák jelentkeztek és miért nem sikerült az új termékkel gyorsan élnékíteni a befagyott állampapír-piaci keresletet. A repo termék likviditáskezelésben betöltött szerepéről – az új sajátos repo termék kínálta lehetőségekről - értékpapírpiazi üzleti gyakorlattal rendelkező banki szakértő is beszélt. A számviteli és kockázatkezelő szakemberek az értékpapírpiazi kereskedő és egyéb piaci szereplők (kibocsátó, elsődleges forgalmazó, letétkezelő, magán és intézményi befektető) szempontjait is megismerhették, és történeti áttekintést kaptak a hazai értékpapírpiacon. A konferencia aktív részvétellel folyt.

2.6 Konferencia a hitelintézetek tevékenységét érintő 2010 évi adóváltozásokról

A Bankszövetség december elején - a korábbi évek hagyományát követve - a tagbankok adózásban érintett szakemberei számára egész napos konferenciát, ún. Adófórumot szervezett. A konferencián a Pénzügyminisztérium jogszabály előkészítésben részt vevő szakemberein kívül a PricewaterhouseCoopers kft. tanácsadói voltak az előadók. A mintegy 80 fő részvételével megtartott szakmai napon minden főbb 2010-től hatályos adóváltozást (személyi és társasági jövedelemadók, általános forgalmi adó, adóigazgatás, adóadminisztráció) részletesen érintettek az előadók. A résztvevőket különösen érdekelték a 2009 végén

elfogadott, a magánszemélyek megtakarításait érintő adószabályok részletei, ezért több hitelintézet az adószakértők mellett termékfejlesztéssel foglalkozó szakértőket is delegált a Fórumra.

2.7. Konferencia az új pénzforgalmi szabályozásról és a hatósági átutalások lebonyolításáról

A Bankszövetség 2009. október elején félnapos konferenciát szervezett az új pénzforgalmi jogszabály egyes rendelkezéseinek alkalmazásáról és a követelésérvényesítés új eljárási rendjéről. A konferencián az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium szakértője és a Bírósági Végrehajtói Kamara elnöke, alelnöke tartott előadást és konzultációt a nagyszámú banki résztvevőknek.

2.8 Előadás a könyvvizsgálói jelentésekről

A Bankszövetség 2009. december elején több mint 300 fős részvétel mellett szakmai előadást szervezett a hitelezéssel, kockázatkezeléssel foglalkozó banki szakértőknek. A Magyar Könyvvizsgálói Kamara Elnöke tartott tájékoztató előadást a könyvvizsgálói jelentés alaki, tartalmi követelményeiről, a könyvvizsgálói felelősség, valamint a mérlegbeszámoló sorai között való tartalmi eligazodás kérdéséről, a könyvvizsgálói záradékok különböző típusairól (tisztá, korlátozó, elutasító). A finanszírozásban részt vevő hitelintézetek számára lényeges, hogy megfelelő minőségű hitelfortfólióval rendelkezzenek, és minél alacsonyabban tartsák a kockázatukat.

A MKVK Elnöke az ellenőrzések fontosságáról és a könyvvizsgálói jelentésről úgy beszélt, mint kockázatcsökkentő, bizalmi védjegyről. Számtalan példát hozott fel az előadó arra, hogy melyek azok a potenciális kockázatok, amelyek nem biztos, hogy szerepelnek a mérlegben, a beszámolóban. Fontos szempont a társaság tevékenységének figyelembe vétele, s a kapcsolódó eszközök, források szerkezete, összetétele.

2.9 Konzultáció a felsőoktatási intézmények finanszírozásáról

A Bankszövetség - Magyar Bálint országgyűlési képviselő javaslatára - konzultációt szervezett a felsőoktatási törvény módosításának megvitatására. A megbeszélésen - az érintett tagbankokon kívül - részt vett Molnár Károly, K+F – ért felelős tárca nélküli miniszter, ill. az Oktatási Minisztérium vezető tisztségviselője. Az állami oldal képviselői elmondták, hogy következetes szabályozások révén folyamatosan nő a felsőfokú oktatási intézmények gazdálkodási önállósága, meglévő vagyonukkal egyre szabadabban rendelkezhetnek, s ehhez megfelelő partnereket keresnek a gazdasági élet szereplői között. Így fokozottan számítanak a bankok részvételére is.

A banki szakértők fenntartásaikat hangoztatták, mivel hitelezési szempontból nehezen kezelhető egy állami oktatási intézmény: nehézkes a jelzálog bejegyzése, s ha ez sikerülne is – a hitel elbukása esetén – korlátozott egy egyetemi ingatlan hasznosítási lehetősége. A felek eltérően ítélték meg a korábbi PPP projektek sikerét. Felmerült, hogy állami pályázatok, és MFB refinanszírozás mellett vonzóbbá lehetne tenni ezt a területet is.

3. Külföldi Bankár Klub

A Bankszövetség keretében működtetett Külföldi Bankár Klub 2009. április 15.-i ülésének vendége volt Veres János pénzügyminiszter és Kovács Álmos PM szakállamtitkár. A megbeszélésen áttekintésre kerültek a gazdasági és pénzügyi válság következményei, a kormány válságkezelő programja, valamint az IMF által támogatott, a pénzügyi közvetítő rendszer erősítését célzó lehetőségek.

A Külföldi Bankár Klub novemberi ülésén a külföldi állampolgárságú bankvezetők találkoztak a Bankszövetség újonnan megválasztott elnökével, Erdei Tamással, valamint meghívott vendégünkkel, a PSZÁF elnökével, Farkas Ádámval.

A megbeszélésen a bankszektort érintő legfontosabb, időszerű kérdéseket tekintették át, így többek között az előkészítés alatt álló törvényi szabályozásokat, a banki Magatartási Kódex helyzetét, a Bankváltási Kódexet, az MNB „felelős, körültekintő lakossági hitelezés” című kezdeményezését.

4. A bankvezetők karácsony előtti összejövetele

A Bankszövetség december 7.-én szervezte meg a bankvezetők hagyományos, karácsony előtti vacsoráját, amelyen meghívott vendégként részt vett a pénzügyminiszter, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, valamint a PSZÁF elnöke is.

5. Társadalmi kapcsolatok

5.1 Kapcsolat a Banki Hitelkárosultak Egyesületével

A Bankszövetség már több éve kapcsolatban van a Banki Hitelkárosultak Egyesületével, amely - a nevével ellentétben - mértéktartó és hosszútávon gondolkodó, felelős civil szervezet. A velük folytatott tapasztalatcseréből megtudtuk, hogy igazából a *nem banki hitelezők károsultjait* képviselik – a sajtóban taglalt felháborító esetek ezekhez köthetők. Elég reálisan látják az önhibájukból bajba jutottak attitűdjét, ugyanakkor azt tapasztalják, hogy gyakran a bankok is indokolatlanul elzárkózóak, rugalmatlanok. Panaszügyeiket tipizálták és összefoglalták, amit hasznosítani lehet a banki munkában.

5.2 Kapcsolat a Magyar Hitelszövetséggel

Augusztus végén a Banki Hitelkárosultak Egyesülete, valamint a Magyar Hitelszövetség elnökei megkeresték Bankszövetséget, és javaslatot tettek a szakmai alapon történő együttműködésre. Felvetették, hogy azokban a kérdésekben, ahol a két szövetség, valamint a Magyar Bankszövetség szakmai nézetei és érdekei egybeesnek, ott készek együttműködni a pénzügyi irányító szervek, illetve a nagyközönség felé irányuló kommunikációban. Megerősítették, hogy elhatárolódnak az utóbbi időben megjelent militáns, a bankszektort támadó érdekvédelmi szervezetektől. Hangsúlyozták, hogy maguk is fontosnak tartják a pénzügyi szolgáltatók határozott megkülönböztetését a kereskedelmi bankok tevékenységétől. Szakmai segítséget és véleményt kértek etikai kódexük véglegesítéséhez.

5.3 Találkozó az adatvédelmi biztos munkatársaival

Az adatvédelmi biztos állásfoglalást adott ki a telefonos ügyfélszolgálatok által rögzített hangfelvételek ügyfelek részére történő kiszolgáltatásának módjával kapcsolatban. Az állásfoglalás szerint az ügyfél számára biztosítani kell, hogy erre vonatkozó kérése esetén a hangfelvételt visszahallgathassa, illetve a hanghordozóról másolati példányt kapjon. Ezt az adott hívásra vonatkozóan évente egyszer ingyenesen kell rendelkezésre bocsátani. A kérdéses hangfelvételt célszerű védelemmel, tanúsítvánnyal vagy elektronikus aláírással ellátva az ügyfél rendelkezésére bocsátani. Az ügyfélszolgálatok telefonos menürendszerét pedig úgy kell kialakítani, hogy az ügyfelek számára különválasztható legyen a rögzített és a rögzítést nem igénylő hívások köre.

Az összegyűjtött banki tapasztalatok és észrevételek alapján megkerestük ellenjavaslatunkkal az adatvédelmi biztost és szóbeli konzultációt kértünk. A bankok a korábbi adatvédelmi biztosi állásfoglalás szellemének megfelelő gyakorlatot folytatnak ebben a kérdésben, azaz biztosítják az eredeti hangfelvétel meghallgatási lehetőségét, és a hangfelvétel legépelt, hitelesített másolatát rendelkezésre bocsátják. Az újabb állásfoglalás véleményünk szerint a fogyasztóvédelmi törvény merev értelmezésén alapul. Az adatvédelmi biztosi hivatal szakértőivel folytatott októberi megbeszélésen (a biztos a megadott időpontban külföldön volt) kölcsönös tájékoztatás történt, a korábbi biztosi állásfoglalást nem vizsgálták felül. A problémát végül az ágazati törvények pontosításával sikerült megoldani.

V. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

1. Az Európai Bankföderáció Bizottságai

1.1 Lakossági Bankszolgáltatások Bizottsága

A Bizottság foglalkozott az Unió Fogyasztóvédelmi Szervezetének (BEUC) a válság miatt a bankszféra számára megfogalmazott ajánlásaival. Ezek alapvetően a felelősebb hitelezésre és a fogyasztói bizalom visszaszerzésére irányultak. A Bizottság tévesnek ítélte a BEUC javaslatait, annak hibás tartalma és rossz időzítése miatt. A válság miatt ugyanis radikálisan visszaszorult a bankok lakossági hitelezése, s inkább az a vád éri őket, hogy a szükségesnél is kevesebbet, és túl szigorúan hiteleznek. A Fogyasztási Hitel Irányelv nemzeti jogba illesztése kapcsán amúgy is nemzeti szabályozás tárgya lesz a felelős hitelezés megfogalmazása.

Az EU illetékesei tovább vizsgálják a kollektív panaszkezelés szabályozásának szükségességét. A kérdés egyik kulcspontja, hogy milyen nemzeti szervezetekre telepítsék e felelős munkát. A bankszakma úgy ítéli meg, hogy a nemzeti alternatív (bíróságokon kívüli) panaszkezelési jogintézmények hatékonyan végzik tevékenységüket, s ezek nemzetközi (uniós) összekapcsolása (FIN-NET) kielégítő megoldásul szolgálna uniós szinten is a kollektív panaszkezelésre.

Az alapszámla nemzeti alkalmazásáról készített EU Bizottsági tanulmányról negatív vélemény alakult ki. Számos országban rendkívül kiterjedt az alkalmazása, mégis a legtöbb hatóság, parlament ilyen esetekben is talál – a bankok szerint - megalapozatlan hiányosságokat.

A Bizottság nagyra értékelte azt az EU Bizottsági tanulmányt, amely a jelzáloghitelezési piac helyzetével foglalkozott. Egyetértett azzal a megállapítással, hogy a bankok versenytársául engedélyezett pénzügyi vállalkozások engedélyezési feltételei túlságosan megengedőek, s jórészt ennek következtében születtek azok az ügyfélpanaszok, amelyek negatív hatása a bankokra is rossz fényt vetett.

A bizottsági tagok részéről éles kritika érte az EU Bizottság által, a bankszámlák díjairól készített jelentést. Az EU hatóság szerint a bankszámla díjak sokszor és sok helyütt rendkívül magasak és nem átláthatóak. A bizottsági tagok úgy ítélték meg, hogy az unióban széles körben terjesztett munka komoly presztízsvesztést okozhat a bankszakmának, holott a vizsgálat során elkövetett módszertani hibák alapjaiban kérdőjelezhetik meg a kapott és publikált eredményt.

1.2 Pénzforgalmi Bizottság

A Bizottság kiemelt figyelmet szentelt az új SEPA fizetési mód, a beszedés (SDD) bevezetési körülményeinek. A problémát az jelentette, hogy míg az önszabályozás keretében kialakítandó SEPA fizetési módokat az EU támogatta, addig a SEPA beszedésnél alkalmazni szándékozott bankközi jutalékot versenyjogilag nem tartotta megengedhetőnek. E jutalék több országban e fizetési mód kulcskérdését (jövődélmezőségét) jelentette, ezért az egész SEPA jövője forgott kockán. A nyilvánvalóan szükséges kompromisszumot az jelentette, hogy az EU rendeleti szabályozással segíti az önszabályozási termék elterjedését, átmeneti időt ad a bevezetésére, s időlegesen eltűri a bankközi jutalék létét (valamint - ugyancsak átmeneti időre – nem szabályozza az általa kívánatos rendszertől eltérő nemzeti beszedési rendszereket). Az országhatáron átnyúló fizetésekre vonatkozó új rendelet, a Multilateral Balancing Payment (MBP), vagy Multilateral Interchange Fee (MIF) alkalmazása három éves periódusra, 2012. október 31-ig biztosítja a jogtisztaságot.

A Bankföderáció szabályozással kapcsolatos tevékenységeinek áttekintésekor elhangzott, hogy a központi bankok az ECB-n belül létrehoznak egy csoportot, amelyik a Fizetési Mérleg Jelentéssel foglalkozik. Az e-money direktíva felülvizsgálatáról elmondták, hogy a PSD-vel történő harmonizálás érdekében folyik a direktíva második felülvizsgálata.

A fejlődés támogatása érdekében, a SEPA keretén belül, a kiskereskedelmi fizetések piacának modernizációja miatt fontos az Interneten keresztüli és a mobil telefonnal kezdeményezett, biztonságos fizetési környezet megteremtése, az egységes m- és e-fizetés, az elektronikus számlázás megvalósítása.

A szabványosításnak támogatnia kell a pénzügyi tranzakció ügyféltől bankig és banktól ügyfélig terjedő teljesen automatizált folyamatát.

A SEPA jelenleg a pénzügyi szolgáltatók önszabályozásának és a támogató törvényhozói szabályozásnak a kombinációja. A jelenlegi EU és nemzeti szintű szabályozásra továbbra is szükség van. Az EU szintű szabályozást olyan irányban szükséges fejleszteni, amely felgyorsítja az ügyfelek igényeihez igazodó, euróban bonyolított, retail payment piac integrációját.

Mindezekre tekintettel a Bizottság és az Európai Központi Bank létrehozta az EU szintű SEPA irányítási struktúrát. A szükséges intézkedések meghozatala érdekében két évente jelentés készül a migráció előrehaladásáról.

1.3 Pénzmosás és csalás elleni Bizottság

Az Európai Bankföderáció Pénzmosás- és csalás elleni Bizottságának ülésén kiderült, hogy a tagállamok jó része még nem is implementálta a III. Pénzmosási Direktívát. Mivel a pénzügyi válság egyik okaként a transzparencia hiányát jelölték meg, az ügyfél azonosítás, a jogi személyek tulajdonosi hátterének feltárása (tényleges tulajdonosi nyilatkozatás), a határon átnyúló információcsere lehetnek a pénzmosás elleni küzdelem fő irányai. A külföldre mentett pénzek hazacsábítására adott adóamnesztia valójában a piszkos pénzek legalizálását teszi lehetővé, és a betétbiztosítás összeghatárának növekedése is ilyen pénzeket vonzhat a bankokba.

A válság miatt nőtt a készpénz kivételének a volumene, a bankoktól való elfordulást jelzi az aranykereskedelem, valamint az alternatív kölcsönnyújtók szerepének a növekedése.

1.4 Fizikai Biztonsági Munkacsoport

A munkacsoport több tag kérésére tisztázta alapvető funkcióját, munkamódszerét. E szerint egy-egy ülésen alapvetően nemzetközi tapasztalatcsere keretében elemzik a nemzeti, nemzetközi bűnözési (fizikai biztonsági) tendenciákat, ismertetésre kerülnek az új bűnelkövetési és bűnüldözési/védelmi jelenségek, módszerek, bemutatkoznak a fontosabb uniós/tagállami bűnüldöző szervezetek.

Számos tagország számolt be aktuális bankbiztonsági helyzetéről, amelyből kiderült, hogy ha egyik területen nő a biztonság (pl. bankrablások), akkor más területeken (pl. pénzszállítók elleni támadás) általában csökken. A bűnözők igyekeznek mindig megtalálni a készpénz-áramlás gyengébb pontjait, s tekintettel a folyamat komplex voltára, sok a sikeres támadás. Különös aggodalomra adott okot a banki alkalmazottak zsarolásával történő bűnelkövetés (az ún. tiger kidnapping) növekvő száma (pl. Írországbán), de kedvező jelenség is történt: a bankrablásban európai listavezető Olaszországban nagymértékben csökkent e bűnelkövetések száma. Hiteles képet természetesen csak a 2009. évről szóló statisztikai jelentésből kaphatunk, amelynek előkészítése megkezdődött.

1.5 Számviteli Bizottság

A pénzügyi válságot nem a számviteli szabályozás okozta, viszont az vitathatatlan, hogy a számviteli sztenderd hibái, hiányosságai a válság idején felszínre kerültek, és az összeomló piacok veszteségeit tovább mélyítették. A nemzetközi számviteli sztenderdeket alkotó testület (IASB) is elkötelezte magát, hogy az IAS 39-et átalakítja, és 2010-ben publikálja az átdolgozott szabványt.

Nyilvános vitára került az a tervezet, ami a pénzügyi instrumentumok besorolását, értékelését tárgyalja. Megjelent a valós értékeléshez útmutatóul szolgáló Nyilvános Tervezet (Exposure Draft), amelynek egyik bázisa volt az FASB által kiadott, a nem aktív piacokon történő valós értékelésről szóló útmutató. A tervezet szerint nincs előírva a valós értékelés kiterjesztése, de a valós értékelés meghatározási módjával összefüggő közzétételi kötelezettség erősödhet. A Testület már döntött arról, hogy a pénzügyi instrumentumoknál a vegyes értékelési modellt (mixed measurement) fenn kívánja tartani: azaz vagy a valós érték (fair value) vagy az amortizált bekerülési érték (amortised cost) alá sorolhatók a pénzügyi termékek. Az átsorolás a két kategória között nem megengedett.

Az IAS 39 pénzügyi instrumentumok értékvesztésére (impairment) vonatkozó előírás, ami a felmerült veszteség (incurred loss) modellen alapszik, a szakma által erősen vitatott, és a Testületnél kialakítás alatt áll egy várható veszteség (expected loss) típusú megközelítés lehetősége. Banki szakértők véleménye szerint a napvilágra került Expected Cash Flow Model – a kialakítás alatt lévő javaslat - túlságosan költséges, és összetett. Költséges, főként azért, mert jelenleg nem állnak rendelkezésre a szükséges múltbeli adatok, s azok előállításához anyagi forrás szükséges. Továbbá összetett, mert egyedi hitelinformációkon alapul, s így a portfólió szintű bázis nem elég, jelenleg csak az egyedileg szignifikáns hiteleknel lehetne alkalmazni ezt a megközelítést. Az Európai Bankföderáció szakemberei egyetértenek azzal, hogy a jelenlegi „felmerült veszteség modellt” módosítani kell, hogy több tartalék képződhessen a hitelintézeteknél a nem kereskedési célból tartott kinnlevőségekre, mérleg alatti kockázatokra. Az Európai Bankföderáción belül külön szakértői munkacsoportok foglalkoznak az IAS39 továbbfejlesztésével és a pénzügyi válság idején felmerült, a hitelintézetek által kockázati alapon képzett tartalékok további emelésének lehetőségével, az ezzel kapcsolatos európai szintű javaslatok - ideértve a spanyol szakemberek által elindított, lendületes és folyamatos kockázati céltartalékolást bemutató „Dynamic Provisioning” módszer - véleményezésével.

1.6 Jogi Bizottság

A Bizottság megfogalmazta álláspontját az EU Bizottság Versenyjogi Igazgatóságának Fehér Könyvével kapcsolatban az anti-tröszt szabályok megsértéséről, s felhívta a figyelmet arra, hogy bizonyos kérdések, így a nemzeti versenyhatóságok döntésének kötelező ereje, az engedékenységi eljárások és a kártérítési engedékenységi eljárások közötti kapcsolatok kérdése még tovább vitatható. A tagok hangsúlyozták az engedékenységi eljárások fontosságát.

Az eszközök vállalatcsoporton belüli átruházásával kapcsolatos EBF álláspontot prudenciális szempontok alapján még finomítani kell. A tagok egyetértettek azzal, hogy a felszámolási direktíva hatályát nem kellene kiterjeszteni a leányvállalatokra. A bankcsoport fogalma összeegyeztethetetlen az önálló jogi személyiséggel és a korlátolt jogi felelősséggel működő egyéni társaság fogalmával. A továbblépés tekintetében jelentősek a jogi akadályok ezen a téren. A CRD 69 cikkelyének (a saját tőkekövetelmény alóli kivétel) kiterjesztése ugyancsak vitát váltott ki, hasonlóan a konszolidált felügyelet és a döntéshozatali rendszer ügyéhez.

Az EBF álláspontja összhangban van a Tanács álláspontjával, miszerint a Európai szerződési jog – szabályozási keret (CFR) nem lehet uniós polgári jogi kódexként kezelni, vagy egy 28. rezsimként, hanem inkább egy nem kötelező eszközként, amelyet a nemzeti jogalkotók mintaként, ötletforrásként használhatnak. A teljes harmonizáció még vitatott, de a Bizottság nem tekinti célnak a szerződési jog teljes harmonizációját.

Néhány bank és nemzeti bankszövetség a versenyjogot beillesztette a compliance programjába. A Föderáció összegyűjti a tapasztalatokat és kezdeményezéseket tesz e téren.

A Titkárság tájékoztatta a tagokat a bankszámlaváltással kapcsolatos EBIC közös irányelv tervezetével kapcsolatos vitáról. A Bizottság szerint az irányelv fogyasztóvédelmi szempontból nem eléggé ambiciózus. A tagok kifejtették, hogy az önszabályozást megfelelőbb módszernek tartják ebben a kérdésben, mint a rendeleti szabályozást.

Az adósok vagyonának áttekinthetőségéről szóló a Zöld Könyv elfogadásával megindult egy konzultáció arról, hogy hogyan lehet javítani az adósok vagyonának megismerhetőségét, illetőleg a hitelezők információhoz jutását a határon túli hitelezés során történő eladósodás esetén.

A Titkárság tájékoztatást adott a pénzügyi válság fejleményeiről; így az iparági kezdeményezésről az értékpapírosítási piac átláthatóságának erősítéséről, az információszolgáltatás javításáról, az adatszolgáltatási rendszer kiszélesítéséről, az értékelési szabályok módosításáról, a felügyelési tevékenység hatékonyságának növeléséről.

Konzultáció folyt az uniós túlszabályozás korlátozásáról, a banki önszabályozás és a Lámfalussy eljárás szerepéről.

1.7 Szociális Ügyek Bizottsága

A Bizottság megtárgyalta azt az Európai Bizottságnak írt levelet, ami az Európai Szakszervezettel való együttműködést hivatott tisztázni. A Bizottság foglalkozott a pénzügyi válság szociális vonatkozásaival. A szakszervezetek a szociális ügyeket a lehető legtágabban kívánják értelmezni, s ezekben várnak támogatást a BCESA-tól is. A Bizottság azonban úgy vélte, hogy felhatalmazása csak a valóban szociális ügyekre terjed ki.

A Bizottság a szakszervezettel egyetértésben megpróbálta felmérni a gazdasági-pénzügyi válságnak a foglalkoztatásra gyakorolt hatását, s ennek céljából kérdőívet küldött szét. A kért adatok az egyes országokban azonban különböző részletességben állnak rendelkezésre, így a felmérés eredményei csak korlátozottan alkalmasak általános következtetések levonására.

A Bizottság elnöke arra kérte a tagországok képviselőit, hogy a válság egyes országokban tapasztalható hatásairól folyamatosan tájékoztassák a BCESA Titkárságát.

A Szociális Ügyek Bizottsága az Európai Unióval együttműködve sikerrel hajtotta végre az un. „enlargement projectet”. Ebben a projektben az újonnan csatlakozott és a fejlett országok képviselői mutatták be a szociális párbeszéd területén folytatott gyakorlatukat, és az ebből származó előnyöket. Az Európai Unió képviselője beszámolót tartott arról, hogy az EU hogyan kívánja támogatni az újonnan csatlakozott országokat a szociális párbeszédben való aktívabb részvételben.

1.8 Kommunikációs Bizottság

A Kommunikációs Bizottság megvitatta a különböző európai uniós tagországok válságkezelésének módszereit, a bankszektor helyzetének megítélését a különböző országokban, valamint a bankszektor iránti bizalom helyreállítására irányuló bizalomerősítő intézkedéseket, módszereket. Kialakította a 2009. évi kommunikációs stratégiát.

A nemzeti bankszövetségek képviselői elfogadták azt a magyar javaslatot, hogy hozzanak létre egy olyan közös platformot, fórumot, ahol az Európai Unió bankrendszerével, illetve a nemzeti bankrendszerekkel kapcsolatos törvények, direktívák, szabályozások véleményezése, az azokkal kapcsolatos álláspontok megismerhetőek. Ennek alapján – figyelembe véve az EBF Végrehajtó Bizottságának állásfoglalását, valamint a nemzeti véleményeket – kialakítható az a közös érvrendszer, amely a média, a közvélemény, valamint a politikusok felé alkalmazható.

A fentiek alapján a Kommunikációs Bizottság tagjainak egyetértésével megalakult a Vademecum nevet viselő fórum (Vademecum of Common Arguments on Key Issues). Első alkalommal az alábbi témákban cseréltek véleményt a szakértők: tőkekövetelmény, állami támogatások és exit stratégia, új jogszabályi, felügyeleti keretek, banki díjak a retail üzletágban, a bankok premizálási rendszere, pénzügyi jelentési rendszer. A szakértői vélemények alapján összeállított anyagot az EBF Végrehajtó Bizottsága elfogadta és jóváhagyta.

MELLÉKLET**1. sz. melléklet****Elnökségi ülések****2009. január 19. (****Napirendi pontok:**

1. Előterjesztés a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét érintő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslatról
2. Tájékoztató a GVH-interchange vizsgálat kapcsán felkért jogi szakértő megbízásával kapcsolatos problémáról
3. Előterjesztés a pénzügyi válság számviteli vonatkozásairól szóló konferencia megszervezésére
4. Tájékoztató a Bankszövetség 2008. évi gazdálkodásáról az előzetes adatok szerint
5. Különfélék

2009. március 2.**Napirendi pontok:**

1. Tájékoztató a GVH Vj-18/2008 számú, bankközi jutalék (MIF) ügyében indított versenyfelügyeleti eljárás jelenlegi helyzetéről
2. Előterjesztés a T/8381.sz. törvényjavaslat (egyoldalú szerződésmódosítás) kapcsolatos egyeztetésekről
3. Előterjesztés a teljes listás adósnnyilvántartásra vonatkozó törvényjavaslatról
4. Tájékoztató a munkahelyüket 2008. szeptember 30-a után elvesztett lakáshitelek megsegítését célzó költségvetési készfizetői kezességet előírányzó konstrukcióról folytatott egyeztetésekről
5. Tájékoztató a csődeljárástól és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosításáról
6. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2009. évi költségvetésére
7. Javaslat a Magyar Bankszövetség tagdíjszabályzatának módosítására
8. Különfélék

2009. április 7.**Napirendi pontok:**

- 1/a. Előterjesztés a Magyar Bankszövetség középtávú stratégiai tervére (Testületi ülés anyaga)
- 1/b. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2008. évi tevékenységéről (Testületi ülés anyaga)
- 2/a. Előterjesztés a Magyar Bankszövetség 2008. évi gazdálkodására (Testületi ülés anyaga)
- 2/b. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2009. évi költségvetésére (Testületi ülés anyaga)
- 3/a. Tájékoztató az EU Fogyasztóvédelmi szervezetének, a pénzügyi válság kapcsán a bankszféra részére tett ajánlásai és a Bankföderáció erre adandó válaszárol
- 3/b. Tájékoztató az alapszámláról folytatott EU közkonzultációról
4. Előterjesztés a bírósági végrehajtók és a bankok közötti elektronikus kommunikációról
5. Különfélék

2009. május 4.**Napirendi pontok:**

1. Előterjesztés a Hitelkiváltási Kódex módosítására
2. Előterjesztés a hatósági megkeresések nemleges megválaszolásának díjkötelessé tételére
3. Előterjesztés a bérlakás-program kidolgozásában történő részvételre
4. Előterjesztés a bedőlő lakossági hitelekre vonatkozó statisztika elkészítésére
5. Előterjesztés a Pénz- és Tőkepiaci Állandó Választottbíróság 2008. évi működési és gazdálkodási beszámolójára, valamint a 2009. évi pénzügyi tervének jóváhagyására
6. Különfélék

Testületi Ülés**2009. május 8.****Napirendi pontok:**

- 1/a. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2008. évi tevékenységéről
- 1/b. Előterjesztés a Magyar Bankszövetség középtávú stratégiai tervére
- 2/a. Beszámoló a Magyar Bankszövetség 2008. évi gazdálkodásáról
- 2/b. Javaslat a Magyar Bankszövetség 2009. évi költségvetésére
- 2/c. Javaslat a Magyar Bankszövetség tagdíjszabályzatának és Alapszabályának módosítására
3. Elnökségi tag, alelnök megválasztása

2009. június 8.**Napirendi pontok:**

1. A 2009. június 18-ra tervezett sajtóbeszélgetés háttéranyagai
 - a) A 2009. I. negyedévi fő gazdasági és banki folyamatok
 - b) 2009. évi helyzet a KHR adatok tükrében
 - c) Tájékoztató a válság miatt törlesztési problémákkal küzdő hiteladósokat segítő banki lépésekről
2. A devizahitelezés korlátozására vonatkozó önszabályozás
3. A bajba került lakáshitel-adósokat segítő központi intézkedések
4. Tájékoztató a „CSR program” indításáról a bankszektorban
5. Előterjesztés a 2009. évi Vagyonkezelési szabályzatra
6. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2009. I. negyedévi gazdálkodásának alakulásáról
7. Tájékoztató a pénzforgalom szabályozásának (a 2007/64 EK irányelv implementálása) eddigi fejleményeiről
8. Tájékoztató a folyószámla váltási banki önszabályozásról
9. Különfélék

2009. szeptember 7.**Napirendi pontok:**

1. Előterjesztés a „Bankváltási Kódex”-ről
2. Előterjesztés a hitelszerződések egyoldalú módosításával kapcsolatos népszavazási kezdeményezésről

3. Tájékoztató a követelés-kezelés szabályozásának szükségességéről szóló tanulmányról
4. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2009. I. félévi gazdálkodásának alakulása
5. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség irodabérleti szerződésével kapcsolatos fejleményekről
6. Különfélék

2009. október 7.

Napirendi pontok:

1. A Budapesti Értéktőzsde új kereskedési rendszere (Előadó: dr. Mohai György, a Budapesti Értéktőzsde ügyvezető igazgatója. Szóbeli tájékoztató)
2. A pénzügyi közvetítő rendszer felügyeletének hatékonyabbá tételéről szóló kormány előterjesztés és törvényjavaslatok előkészítéséről
3. Előterjesztés a Bankváltási Kódexről
4. Tájékoztató a tőkekövetelmény direktíva folyamatban lévő módosításáról
5. A Dél-Dunántúli Regionális Bank tagfelvételi kérelme
6. Egyebek

2009. november 2.

Napirendi pontok:

1. Tájékoztató a Magyar Bankszövetség 2009. október 20-án kibővített elnökségi üléséről és a pénzügyi jogalkotás terén azóta történekről.
2. A november 2-ai sajtótájékoztató írásos anyagai
 - a. A reálgazdasági és banki folyamatok legfontosabb jellemzői 2008 – 2009 I. félévében
 - b. Tájékoztató a Bankváltási Kódexről
3. Előterjesztés a követeléskezelés szabályozásáról
4. A bajba került lakáshiteleseken segítő törvény módosítása
5. A 2010. január 1-től hatályba lépő új betétbiztosításhoz kapcsolódó hitelintézeti feladatok
6. A Magyar Bankszövetség 2009. I-III. negyedévi gazdálkodása
7. Tájékoztató az új Compliance Bizottság felállításának előkészületeiről
8. Egyebek

2009. december 7.

Napirendi pontok:

1. Tájékoztató a vállalati hitelezésre kialakított önszabályozási modellről (London rules) (prezentáció)

Meghívott Dr. Gara Iván
Dr. Papp Erika
Fekete Miklós
2. Konceptió a lakhatásukban veszélyeztetett adósok megsegítésére

Előadó: Gyuris Dániel
3. Az Internet-biztonsági kockázatokról szóló PSZÁF-ajánlás módosításának kezdeményezése
4. Tájékoztató a Bankszövetség Közraktározási Munkacsoportjának tevékenységéről

5. A SEPA Egyesület elnökének levele (melléletek)
6. Tájékoztató az OBA kártalanítási rendszer fejlesztését célzó munkáról
7. Tájékoztató a pénzügyi tárgyú törvények módosításáról
8. Különfélék

A Magyar Bankszövetségben működő munkacsoportok és munkabizottságok**Munkacsoportok**

Adózási munkacsoport
Agrár munkacsoport
Alapszámla Munkacsoport
Hitelkiváltási Munkacsoport
BankAdat munkacsoport
Basel II. munkacsoport (Tőkeirektíva)
GVH Interchange Munkacsoport
Hitelintézetek Adatszolgáltatási Szakértői csoport
Humánerőforrás munkacsoport
Jogi Munkacsoport
KKV Munkacsoport
Kommunikációs munkacsoport
Közraktározási Munkacsoport
Lakáshitelezési munkacsoport
Makrogazdasági munkacsoport
Polgári törvénykönyv előkészítésével foglalkozó Munkacsoport

Munkabizottságok

Bankbiztonsági Munkabizottság
↳ Compliance Munkacsoport
↳ Fizikai Biztonsági Munkacsoport
↳ Csalás elleni Munkacsoport

Bírósági végrehajtók és a bankok közötti elektronikus kommunikációval foglalkozó
Munkabizottság
Etikai Bizottság
Közvetítői Munkabizottság
Számviteli (gazdálkodási) Bizottság
Work out Munkabizottság

E-végrehajtók

JEREMI

HUNOR Működési kockázat adatbázis Döntéshozó Testülete